



2/2016

+ + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + +
+ + + + + + + + + + +

Putování po křížcích, křížích
a božích mukách v Pístitně a v okolí
u příležitosti poutě sv. Zdislavy 28. 5. 2016

Poděkování

- Panu Adamcovi, panu Kovaříkovi a dalším pracovníkům Domova Pístitina, kteří se zasloužili o založení novodobé tradice zdslavské vesnické pouti.
- Starostovi A. Fišerovi a dalším zastupitelům obce Pístitina, kteří se rozhodli v tradici poutě pokračovat.
- Starostovi J. Krupičkovi a dalším zastupitelům města Stráže nad Nežárkou za celkovou součinnost při opravách křížků na katastru města.
- Tělovýchovnému spolku Pístitina, který se stal pořadatelem poutě od roku 2016.
- Tělovýchovnému spolku Stráž nad Nežárkou za zařazení poutě do svého programu.
- Paní Elisové z obecního úřadu za součinnost při získávání podkladů a informací.
- Ostatním spolkům působícím v obci - hasičům, myslivcům a včelařům za celkovou součinnost a podporu.
- Paní J. Jannové, kronikářce obce.
- Panu J. Houškovi ml. za výraznou podporu při tvorbě obsahu bulletinu.
- Panu Z. Toulou za pomoc při tvorbě mapových podkladů.
- Rodinám Houšků (čp. 2), Blažků (čp. 68), Adamů (čp. 12), Zahradníků (čp. 1), Spurných (čp. 13), Vrchtů a Fišerů (čp. 5 a čp. 60) a Samců (čp. 65) při vytvoření historie usedlostí spojených s jejich rody.
- Panu R. Adamovi za nápad uspořádat „putování za křížky“.
- Paní D. Kalistové, panu D. Kynclovi a slečně P. Floriánové za grafické a koordinační práce při tvorbě bulletinu.
- Panu Z. Daňhovi za cílevědomé úsilí vedoucí ke zrodu celé aktivity.

A všem ostatním, kteří mají zájem o zachování božích muk, křížků a křížů v okolí Pístitiny.

Obsah

| | |
|----------------------------|-----------|
| Poděkování | 1 |
| Obsah | 2 |
| O pouti v Pístině | 3 |
| O Pístině | 4 |
| Popis putování | 5 |
| Putování za křížky | 6 |
| MAPA | 12 |
| Historie seelských rodů | 14 |
| Pojmenování po chalupě | 23 |
| Zajímavosti z historie | 26 |
| Z dobového tisku | 28 |
| Legionáři z Pístiny | 30 |
| Padlí a ranění | 33 |
| Samozvaný kronikář Vrchota | 43 |
| Zdroje a citace | 50 |
| Závěr | 50 |
| Poznámky | 51 |

O pouti v Pístině

Tradice vesnických poutí je dlouhá po řadu století a tak tomu bylo i v Pístině. Patřily vždy k významným událostem v životě vesnice. Bohužel tato tradice začala ve druhé polovině minulého století odezívat, až poutě skončily úplně. Dle vzpomínek místních pamětníků bývala pouť v Pístině na Cyrila a Metoděje, později byla pouť spojována s poutí ve Stráži na Petra a Pavla. To se však změnilo tím, že současný Domov Pístina uspořádal poprvé pouť v roce 2003, a pak se staly poutě nejen událostí v životě obyvatel ústavu, ale i celé vesnice. V té době se také Domov Pístina přihlásil k odkazu sv. Zdislavy z Lemberka a postavil jí zasvěcená boží muka ve svém areálu.

Již v průběhu roku 2014 bylo zřejmé, že sociální ústav ukončí svou činnost v obci koncem roku 2015. S touto představou se vedení ústavu rozhodlo již v roce 2015 pouť neorganizovat. Byla by jistě škoda, kdyby tato mnohaletá tradice skončila. A tak se zastupitelstvo obce v součinnosti s Tělovýchovným spolkem Pístina rozhodlo pouť zachovat a v roce 2015 ji organizačně zaštitit.

Hlavní poutě na sv. Zdislavu se konají vždy u příležitosti jejího svátku, který podle tradičního kalendáře připadá na konec května. Zdislava z Lemberka byla česká šlechtična a za svého života se věnovala řadě aktivit ve prospěch chudých a zdravotně postižených. V roce 1907 byla prohlášena za blahoslavenou a roku 1995 papežem Janem Pavlem II. za svatou.

Poutě měly vždy určitý náboženský obsah. V posledních letech došlo jak v Pístině, tak v jejím okolí k řadě oprav tzv. malé sakrální architektury. Kříže, křížky a boží muka vypovídají nejen o víře lidí, ale i o historii sídel, rodin, památných událostí v životě obyvatel a v životě celé vesnice po mnoho staletí. Svůj odkaz tady předávají až do současnosti. Tak vznikl námět založit novou tradici „putování po nich“ a udělat z toho jeden z hlavních bodů programu poutě v Pístině.

První putování se uskutečnilo 30. 5. 2015 a s tím vznikl bulletin Putování po křížcích, křížích a božích mukách v Pístině a okolí (1/2015). Putování se setkalo s nadšeným ohlasem a zúčastnilo se ho několik desítek obyvatel a rodinných příslušníků z Pístiny a další návštěvníci poutě ze Stráže nad Nežárkou a okolních vesnic. Pro pouť v roce 2016 se připravil nový bulletin, který máte nyní v rukách.



O Pístině do dnešních dnů...

První písemné zmínky o vesnici jsou z roku 1397, kdy se objevuje název „Pyestyna“, k tomuto datu se také slaví výročí založení vesnice. Název je odvozen od slovního základu „písek“, tj. od písčitého okolí a hornin při kolonizaci a vzniku vesnice.

Pístina je malebná jihočeská vesnička, obklopená rybníky a lesy, která byla na základě své hodnotné venkovské zástavby a celkového urbanistického výrazu vyhlášena v roce 1990 vesnickou památkovou zónou lidové architektury.

Vesnice byla při svém vzniku zbožím pánů z Hradce. Později patřila k panství Stráže nad Nežárkou, které po vyměření rodu pánů ze Stráže změnilo několikrát majitele, až ji v roce 1577 koupil Vilém z Rožmberka.

Obec je středověkého založení s dosud čitelnou původní půdorysnou strukturou. Základní velkou parcelaci na 16 velkých usedlostech uváděných v berní rule z roku 1654 a rovněž v Tereziánském katastru z roku 1757, dokládá i zřetelná mapa stavebního katastru z roku 1827, která je v podstatě platná až do dnešní doby.

Po celou dobu své existence ležela Pístina stranou závažných historických událostí. I husitská tažení a třicetiletá válka se jí dotýkaly jen okrajově. Vývoj obce probíhal relativně klidně, bez podstatných změn a zvrátů, které by výrazně ovlivnily život vesnice a zanechaly stopy na jejím výrazu.

Konec 15. století a začátek 16. století lze charakterizovat jako období relativního klidu a počínajícího hospodářského vzestupu celého kraje. Pístina byla založena a vyvíjela se jako typická zemědělská obec, kde měl mimo polního hospodářství velký význam i chov dobytka a včel. Své místo zde měli také drobní řemeslníci.

Péče o dobytek byla svěřována jedné osobě, která pásala dobytek všech obyvatel vesnice společně na obecních pastvinách. Byli to obecní pastýři, kterým se říkávalo též slouhové. Tito lidé mívali i značné zvěrolékařské zkušenosti a často pomáhali v tomto směru hospodářům. O pastýřích se dochovaly zmínky již z roku 1603, kdy se uvádí „Maruše, dcera pastýře z Pístiny“, z roku 1607 pak pochází zmínka o „Martinovi, pastýři“ a následují další.

Za starých časů se v této oblasti pěstovalo hodně lnu, který sloužil k tehdy velmi rozšířené výrobě plátna. Pro zpracování lnu byly u každé obce zřízeny sušárny zvané pazderny, v nichž se len sušival pro celou obec. O sušení lnu v pazdernách pečovali zkušení lidé, kteří tam také bydleli. Nazývali se pazderníci. V Pístině víme o pazderníkovi Pavlovi z let 1615 – 1617, a lze najít celou řadu jeho následovníků.

Provozování polního hospodářství též vyžadovalo, aby v obci byli i řemeslníci. Především to byli kováři, kteří provozovali řemeslo v obecní kovárně. V Pístině se připomíná kovář na obci roku 1651. Dále bylo velmi potřebné kolářství. Zmínky o kolářích máme od roku 1730. Při stavbách domů se uplatňovali mistři tesařští, později koncem 18. a hlavně v 19. století, kdy byla většina dřevěných domů přestavována na zděné, mistři zedničtí. Z dalších řemeslníků zde byli evidováni krejčí a tkalci. Tkalcovský stav býval součástí mnoha domů, obyvatelé si často tkali plátna pro svou potřebu. Ve výčtu řemesel nesmíme zapomenout ani na hostinské. Ze starší doby se připomíná již roku 1687 Pavel Smrčka, hostinský v Pístině.

O veřejný pořádek v obci pečovali rychtáři, kteří byli dosazováni vrchností. Zachoval se seznam rychtářů obce Pístiny od roku 1542, kde se jako první rychtář uvádí Javůrek.

Nábožensky příslušela Pístina k faře Stráž nad Nežárkou, kostelu sv. Petra a Pavla. V obci byla v roce 1824 uprostřed návsi postavena nákladem obce kaple, která je zasvěcena sv. Kateřině a čtrnácti pomocníkům a v současné době je chráněnou památkou.

Obec má poměrně rozlehlý katastr, na němž je mimo vlastní vesnice i několik samot (Stávecká bašta, Dvůr Bašta, Doňků haltýř, usedlosti u židovského hřbitova a chaty u Nové řeky).

Nejvyšší počet obyvatel měla vesnice na přelomu 19. a 20. století, přibližně 350 osob. Poté se již jejich počet snižoval. Začátkem devadesátých let před, přestěhováním ústavu sociální péče ze Stráže nad Nežárkou, měla vesnice cca 100 občanů, pak se jejich počet zvýšil a ke konci roku 2015 bylo evidováno 179 občanů včetně 49 klientek ústavu (postupně dochází k jejich odhlašování).

Vesnice měla historicky vždy svou obec a samosprávu. Politikou vzniku střediskových obcí byl obecní úřad v Pístině zrušen a vesnice se stala součástí Stráže nad Nežárkou. Začátkem devadesátých let se obyvatelé rozhodli obnovit svou samosprávu a dne 29. 2. 1990 proběhly volby do obnoveného obecního zastupitelstva.

Popis putování

- Putování začíná společným setkáním na návsi u kaple sv. Kateřiny v 10.30 hod.
- Závěr putování je pak v prostoru hřiště na návsi, kde se koná pouť.
- Většinou se jde po zpevněných polních cestách, částečně i lesních, proto je potřeba mít odpovídající vybavení a obuv.
- Putování má 2 trasy – „kratší modrou“, která měří 3,6 km a „delší červenou“, která měří 11,5 km. Pro absolvování kratší trasy je potřeba počítat s cca 1 hod., delší trasu lze absolvovat cca za 3 hod.
- Každé zastavení je spojené s jednou památkou (křížek, kříž, boží muka, kaple, památný kámen).
- Jednotlivá zastavení jsou zaznamenána v mapě, která je součástí tohoto bulletinu.
- Fotografie byly pořízeny v dubnu 2015 a v dubnu a květnu 2016.
- Některé památky jsou spojeny s tradičními rody ve vesnici a situačně jsou používány i názvy usedlostí „po chalupě“.

Putování za křížky

Zastavení č. 1

Křížek u kaple sv. Kateřiny

- Označení: A13
- GPS: 49°02'58.56"N, 14°54'00.84"E
- Katastrální území: Pístina [720992]
- Majitel/uživatel pozemku: Obec Pístina
- Křížek byl opraven v roce 2012 z iniciativy a prostředků obce Pístina a za finančního příspěví Jihočeského kraje.



Zastavení č. 2

Budoucí pamětní kámen k II. Setkání rodáků v roce 2017

- Označení: B2
- GPS 49°2'44.685"N, 14°54'1.071"E
- Katastrální území: Pístina [720992]
- Majitel/uživatel pozemku: Miroslav Kozel
- Přijíždíte-li do Pístiny od Stříbřice, míjíte vpravo odbočku k rybníku Stav. Vzniká tak „trojúhelník“, který je v současnosti neupraveným místem s vegetací a mokřinou.
- Vznikl nápad upravit toto místo, odvodnit ho a vybudovat na něm buď kříž, či pamětní kámen na památku II. Setkání rodáků v roce 2017.
- Tak by i z jižního směru získala obec určitý „vstup“ do centra vesnice.



Zastavení č. 3

Křížek Houšků u Dolního návesného

- Označení: A5
- GPS: 49°03'01.69"N, 14°54'03.41"E
- Katastrální území: Pístina
- Majitel/uživatel pozemku: Obec Pístina
- Křížek byl opraven v roce 2012 z iniciativy a prostředků obce Pístina a za finančního příspěví Jihočeského kraje.
- V roce 2015 byly osazeny obrubníky v rámci opravy chodníků v obci.
- Křížek byl tradičně spojen s obyvateli gruntu č. 12 „U Houšků“, viz část „Historie selských rodů“



Zastavení č. 4

Boží muka sv. Zdislavy

- Označení: A12
- GPS: 49°03'06.84"N, 14°53'53.88"E
- Katastrální území: Pístina
- Majitel/uživatel pozemku: Jihočeský kraj
- Boží muka byla vybudována z darového materiálu v průběhu května 2002, stavbu provedli údržbáři Domova Pístitny.
- Na místě božích muk byla původně jen louka, kterou tehdejší ÚSP koupil a na místě vybuodoval mimo jiné též rybník, na jehož výstavbu přispěla také obec Pístina.
- Do niky božích muk byl umístěn reliéf sv. Zdislavy, který vytvořila paní Zdena Skořepová. Reliéf byl umístěn 14. 5. 2003 a náklady na vytvoření reliéfu uhradil Ing. Houška z Pístitny. Kaplička byla vysvěcena páterem Habartem za účasti ministrantů Kutišových a katolické obce Pístitny.



Zastavení č. 5

Křížek Dvořáků v Háječku

- Označení: A1
- GPS: 49°03'15.83"N, 14°54'00.20"E
- Katastrální území: Pístina
- Majitel/uživatel pozemku: Obec Pístina
- Křížek byl opraven v roce 2012 z prostředků obce Pístina.
- Křížek byl původně v těsné blízkosti silnice ve zpustlém a stromy zarostlém prostoru mezi hlavní silnicí a cestami k Závistivému rybníku. Celý prostor byl zkulturnován, křížek přeložen o několik metrů do centra nově vzniklého háječku.
- Stromy darem věnoval a zasadil hajný p. Janeček z Domanína.



Zastavení č. 6

Kříž Doňků

- Označení: A2
- GPS: 49°03'18.72"N, 14°54'06.90"E
- Katastrální území: Pístina [720992]
- Majitel/uživatel pozemku: Radim Adam
- O kamenném kříži, který stojí jako maják nad poli a loukami patřících po staletí rodině Doňků na usedlosti čp. 12 v Pístině, vyprávěli pamětníci našich předků. Měla jej nechat zbudovat zbožná Josefa Doňková, rozená Brožová z Mníšku, manželka hospodáře Josefa Doňka, jenž převzal grunt čp. 12 v roce 1834. Z historických pramenů je známo, že hospodář Josef Doněk zemřel ve svých 58 letech, dříve než jeho čtvrtý, ale jediný žijící syn Josef nabyt zletilosti. Podle vyprávění nechala Josefa postavit kříž se soškou Ježíšovou u tehdejší cesty do Stráže, aby shlížel na rodinný majetek a aby jej ochraňoval. Josefa ztratila nejen manžela, ale v minulosti jí předčasně zemřeli, již jako batolátka další tři synové. Josefa podporovala i kapli Sv. Kateřiny v Pístině, finančně přispěla na mešní kalich do této kaple. Zbudování kříže tak bylo dalším krokem, jak vyjádřit oddanost a pokoru těžce zkoušené ženy před Bohem. V noci na úterý 13. ledna 2004 za sněhové vánice veliký vích povail tento kamenný kříž, který padl a rozlámal se na 6 kusů. Byl znovu postaven a opraven akademickým sochařem Vladimírem Krnínským za finančního přispění obce Pístina.
- V roce 2015 byla uskutečněna celková oprava za podpory Jihočeského kraje. Kříž by přemístěn dále od silnice a nově orientován východním směrem podle původních dispozic.



Zastavení č. 7

Boží muka sv. Kateřiny

- Označení: A3
- GPS: 49°03'10.61"N, 14°54'00.83"E
- Katastrální území: Pístina
- Majitel/uživatel pozemku: ZP Group (věcné břemeno obec Pístina)
- Boží muka byla převezena od domu p. Deutchové, kde byla již nakloněna na dům a hrozilo jejich zřícení.
- Mezi p. Daňhou a obcí bylo dohodnuto, že boží muka můžou nově stát na jeho pozemku. Idea nového umístění byla v tom, že muka od nepaměti stávala na konci vesnice. Konkrétní místo bylo určeno ve shodě se starostou A. Fišerem a občany z této části vesnice, která se tradičně nazývá Na Vyhňálce – p. Deutchovou a rodinou Karlíků.
- Jejich přemístění a renovace byla provedena v roce 2012. Boží muka technicky přemístila firma Jipama, zrestaurování provedl akademický sochař Vladimír Krnínský, obrázek vytvořila restaurátorka Zdena Skořepová, technickou asistenci zajišťoval Ondřej Šimek.
- Na božích mukách je obrázek sv. Kateřiny, patronky vesnice.



Zastavení č. 8

Křížek Vášů v Hlinicích

- Označení: A4
- GPS: 49°03'30.90"N, 14°54'14.70"E
- Katastrální území: Stráž nad Nežárkou [756377]
- Majitel/uživatel pozemku: Město Stráž nad Nežárkou
- Pořídil jej Tomáš Váša v r. 1854. Křížek původně stál na protější straně silnice a byl přemístěn při jejím rozšiřování.
- O křížek pečují potomci rodiny Vášů z čp. 3, bývalý grunt č. 13.

Zastavení č. 9

Křížek na Čáchovně (plechový)

- Označení: A14
- GPS: 49°03'47.35"N, 14°53'52.35"E
- Katastrální území: Stráž nad Nežárkou [756377]
- Majitel/uživatel pozemku: Město Stráž nad Nežárkou
- Křížek na Čáchovně (Šáchovně) je plechový, stojí na pravé straně bývalé spojovací cesty do Stříbřece. V základu leží kruhová (asi 100 cm v průměru) kamenná deska, v níž je na pravé straně vytesáno písmeno K a na zadní straně jsou dva zřetelné důlky. Kronika uvádí, že žulové části jsou z bývalého pranýře, který stával na strážském náměstí.
- V roce 2015 byla uskutečněna celková oprava, kterou za přispění Jihočeského kraje provedlo město Stráž.

Zastavení č. 10

Sokolský kámen

- Označení: B1
- GPS: 49°3'46.606"N, 14°54'20.619"E
- Katastrální území: Stráž nad Nežárkou [756377]
- Majitel/uživatel pozemku: MUDr. Luboš Pokorný
- Památný kámen je na bývalém sokolském cvičišti v Hlinicích.
- V žule je vytesané číslo 1415, což je rok upálení mistra Jana Husa.
- Na druhé straně je číslo 1915 s iniciálou Sokola a místní sokolové zde slavili pětisté výročí úmrtí kazatele.
- V okolí jsou lípy, které ještě naznačují jejich výsadbu ve tvaru kalicha.



Zastavení č. 11

Řepova boží muka na mnišecké cestě

- Označení: A9
- GPS: 49°03'28.24"N, 14°54'51.63"E
- Katastrální území: Stráž nad Nežárkou [756377]
- Majitel/uživatel pozemku: Město Stráž nad Nežárkou
- Řepova boží muka z šedavé žuly jsou na levé straně mnišecké cesty. Na pravé straně nahoře je vytesán letopočet 1691. Vedle letopočtu zpředu najdete písmena WS. V přední nise je vytesáno K. 1825 F. a nad nikami je dvojice pětिलistých růží. Úplně nahoře nad středním hranolem je menší hranol, s úmrličí hlavou a hnáty na čelní straně, po stranách je křížek s pětिलistou růží. Na vrcholu býval tříramenný kříž. Také zde spojuje tradice některé části božích muk se strážským pranýřem.
- V roce 2015 byla uskutečněna celková oprava městem Stráž nad Nežárkou za přispění Jihočeského kraje.



Zastavení č. 12

Kříž Antonie Kubínové na mnišecké cestě

- Označení: A10
- GPS: 49°03'23.05"N, 14°54'56.03"E
- Katastrální území: Stráž nad Nežárkou [756377]
- Majitel/uživatel pozemku: Česká republika, Státní pozemkový úřad
- Kříž Antonie Kubínové byl postaven roku 1885 na její paměť. Byla manželkou učitele z Mnišku a odstěhovala se do Ameriky. Vracívala se často do své domoviny a podporovala školy a děti ve Stráži a okolí.
- Kříž se dostal do těsného sousedství silážní jámy, ocitl se tak ne zcela nevhodném místě. Proto bylo rozhodnuto o jeho přemístění.
- V roce 2016 získalo město Stráž prostředky od Jihočeského kraje k jeho opravě.



Zastavení č. 13

Křížek Maxů u Nového rybníka

- Označení: A11
- GPS: 49°03'03.22"N, 14°54'53.79"E
- Katastrální území: Pístina [720992]
- Majitel/uživatel pozemku: Hana Samcová
- V roce 2016 získala rodina Maxů (Samců) z čp. 65 prostředky od Jihočeského kraje k opravě křížku. Místo dřevěné náhražky kříže bude umístěn kovový kříž. Zároveň dojde i k obnově ohrazení a budou doplněny kamenné sloupy s brankou.



Zastavení č. 14

Kaple Nejsvětějšího Srdce Páně

- Označení: C1
- GPS: GPS 49°2'53.119"N, 14°55'54.472"E
- Katastrální území: Příbraz [735663]
- Majitel/uživatel pozemku: Česká republika / Lesy ČR
- Kaple na okraji Příbrazi byla postavena v rámci projektu jedné gymnaziální třídy pražského Gymnázia Jana Keplera. Kolektiv se věnuje tvorbě v krajině a přihlásit se k tradici vesnických kapliček, či božích muk pro něj bylo příhodnou možností.
- Stavbu tvoří šedesát šest 341 cm dlouhých modřínových latí. S výškou prken 3 cm má kaple v nejvyšším bodě 273 cm.
- Kaple svou konstrukcí připomíná symbol sepjatých rukou k modlitbě otevírajících se opačně k trojúhelníku rozeviranému dvěma cestami. Zároveň může kaple evokovat i podobu malé lodi plující krajinou.
- Kaple byla postavena během jednoho červnového týdne a vysvěcena v předvečer svátku Nejsvětějšího srdce Páně biskupem starokatolické církve 26. června 2014.



Zastavení č. 15

Křížek na Prohánidlech

- Označení: A15
- GPS: GPS 49°2'25.108"N, 14°55'21.592"E
- Katastrální území: Příbraz [735663]
- Majitel/uživatel pozemku: Adolf Maxa
- O původním křížku je známo, že se u něj zastavovaly k modlitbě pohřební průvody z Libořež do Stráže.
- Nápis na torzu podstavce kříže svědčí o tom, že byl zhotoven v druhé polovině 19. století.
- Nejspíše nejde o zbytek původního kříže, ten byl pravděpodobně úplně zlikvidován. Toto torzo umístil na jeho místo p. Váša z Mníšku.
- V roce 2015 získali Hlouškovi od starosty obce Kunžak starý kříž, který nechali zrestaurovat do stávající podoby a v červnu téhož roku byl nainstalován na místo.

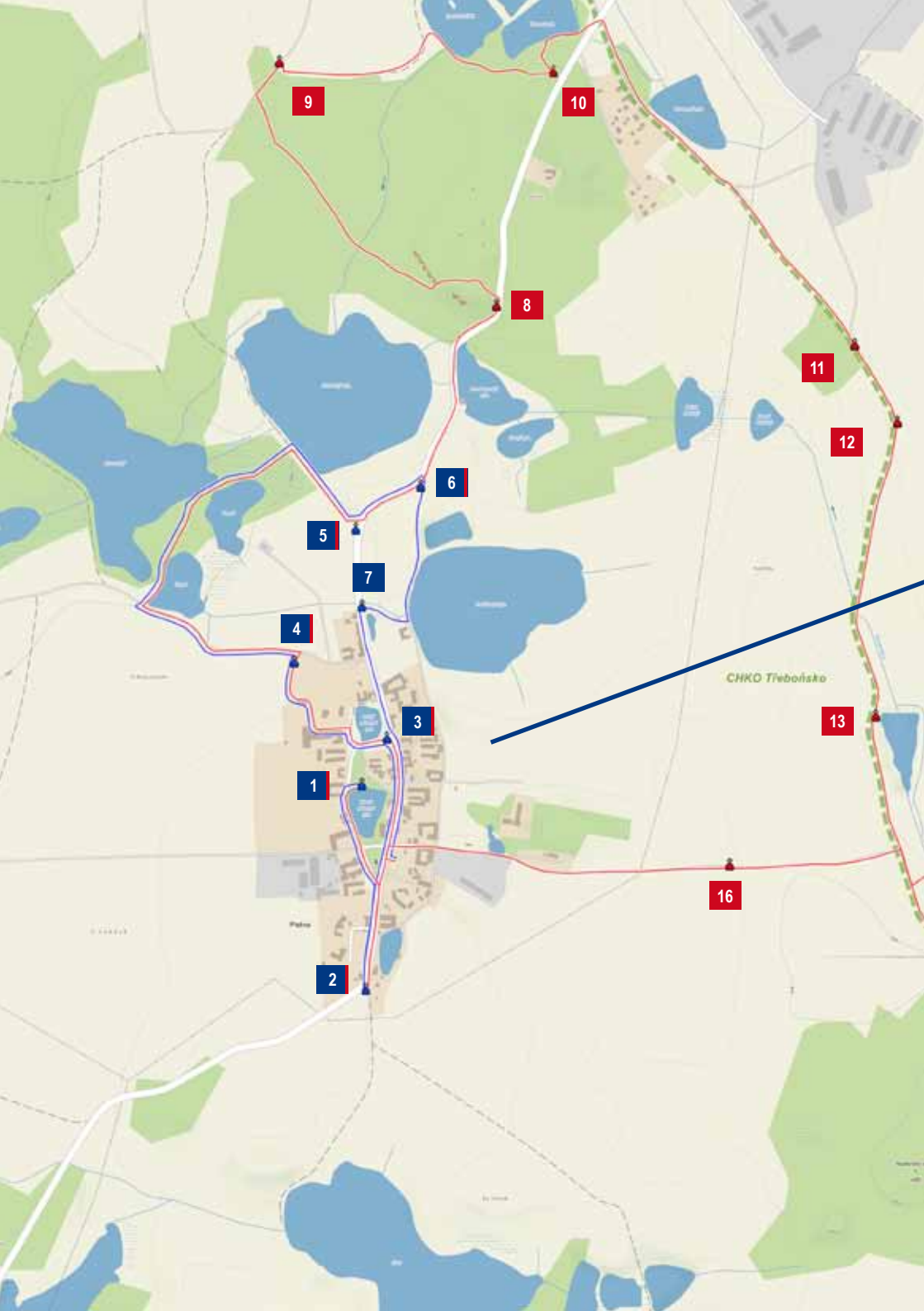


Zastavení č. 16

Křížek Brachů/Polanských

- Označení: A6
- GPS: 49°02'53.15"N, 14°54'38.71"E
- Katastrální území: Pístina [720992]
- Majitel/uživatel pozemku: Zdeněk Polanský
- Křížek je věnován na paměť Janu Houškovi, který se narodil 17. 6. 1884 v Pístině. Byl odveden v roce 1915 jako náhradní záložník 75. pěšího pluku v J. Hradci. Zemřel na následky zranění 27. 2. 1916 na ošetřovně Červeného kříže, na osotrově Asinara (Sardinie v Itálii). Oficiálně prohlášen za padlého byl až 20. 5. 1917.
- Křížek byl opraven v roce 2010 iniciativou a na náklady rodiny Houšků z čp. 2.





9

10

8

11

12

6

5

7

4

3

1

13

16

2

CHKO Treboňsko

Modrá trasa:

- Zastavení č. 1
Křížek u kaple sv. Kateřiny
- Zastavení č. 2
Budoucí pamětní kámen k II.
Setkání rodáků v roce 2017
- Zastavení č. 3
Křížek Houšků u Dolního
návesného
- Zastavení č. 4
Boží muka sv. Zdislavy
- Zastavení č. 5
Křížek Dvořáků v Háječku
- Zastavení č. 6
Kříž Doňků
- Zastavení č. 7
Boží muka sv. Kateřiny

Červená trasa:

**Zastavení č. 1 - 6
totožné s modrou trasou**

- Zastavení č. 8
Křížek Vášů v Hlincích
- Zastavení č. 9
Křížek na Čáchovně (plechový)
- Zastavení č. 10
Sokolský kámen
- Zastavení č. 11
Řepova boží muka
na mníšecké cestě
- Zastavení č. 12
Kříž Antonie Kubínové
na mníšecké cestě
- Zastavení č. 13
Křížek Maxů u Nového rybníka
- Zastavení č. 14
Kaple Nejsvětějšího Srdce Páně
- Zastavení č. 15
Křížek na Prohánidlech
- Zastavení č. 16
Křížek Brachů/Polanských



Historie selských rodů

Grunt 1 - čp. 12

Jíra Doňkův byl majitelem gruntu označeného číslem 1 ve vesnici v roce 1579. Odevzdával vrchnosti při sv. Jiří 5 grošů a 2 denáry, ten samý úrok dával při sv. Havlu. Odevzdával 2 džbery ovsa.

Matouš Doňka vlastnil tento grunt v roce 1613, měl 1 čtvrt' pozemku, vrchnosti ročně platil 10 grošů a 2 denáry a dával 1 mírku ovsa.

Matěj Doněk vlastnil tuto usedlost v roce 1654, měl 22 str. rolí. z toho oséval jako ozim 7 str. a jako jař 8 str. Choval 2 koně, 4 voly, 4 krávy, 7 jalovic, 16 ovcí a 6 prasat. Měl 1 strych lesa. Podle revisitační komise měl v roce 1668 výměry a počet dobytka podstatně menší - „Lesův měl pod 1 strych a stavení prostředně obstojí.“

Martin Doněk podle gruntovní knihy vlastnil grunt po smrti Matěje Doňka v roce 1696.

Matěj Doněk převzal usedlost od otce Martina v roce 1740.

Anton Doněk dědí grunt po otci Matějovi v roce 1773.

Josef Doněk přebírá grunt od svého otce Antonína v roce 1805 za 200 tis. zl.

Josefa Doňková, nar. v roce 1814 v Mníšku, vdova po Josefu Doňkovi, hospodařila se synem na gruntě podle soupisu obyvatel v roce 1870. Na statku pracovali v té době 2 čeledínové a 2 služky. Podle odevzdávacího listu ze dne 9. 9. 1870 - připadla pozůstalost po zemřelém Josefu Doňkovi (29. 10. 1869), a sice statek čp. 12 v ceně 8 200 zl. připadl nezletilému synovi Josefu Doňkovi. Vdova Josefa Doňková hospodařila na usedlosti do doby zletilosti syna Josefa, nebo do doby jeho sňatku.

Josef Doněk, nar. v roce 1851, rolník, s manželkou Marií, nar. roku 1853 ve Stříbci, jsou vedeni jako majitelé gruntu v roce 1880. V té době měli jedinou dceru Albinu. Spolu s nimi žila vdova po zemřelém výměnkáři Josefa Doňková, nar. v roce 1814, která pocházela z Mníšku. Na statku sloužilo několik čeledínů a děveček: Kříž Michal z Příbraze, Brož Martin z Míšku, Brožová Kateřina z Míšku, Bouzková Rozina ze Žiče. Ve stájích statku bylo celkem 20 kusů hovězího dobytka.

Podle tržové smlouvy ze dne 18. 7. 1882 odepisuje se od usedlosti čp. 12 v Pístině přídomčí čp. 11 s převedením veškerých dluhů a poznamenáním, že „ohledně těchto dluhů usedlost tato čp. 12 jest skladbou hlavní a odepsané přídomčí čp. 11 je skladbou vedlejší“. Josef Doněk s manželkou Marií, majitelé usedlosti měli v roce 1890 už tři děti: Karla, Františka a Albinu. Jako čeledínové a služky tam tehdy sloužili: Karel Kaiseršrot ze Stráže, Václav Cepák ze Žitče, František Sosna ze Stráže a Rozalie Trachtová z Příbraze. Stále s nimi ještě žila vdova Josefa Doňková. Hospodář Josef Doněk s manželkou Marií vlastnili grunt také v roce 1900. V té době s nimi žily už jenom dvě děti, a sice syn František a dcera Marie. Sloužily zde Marie Kolářová z Pístitiny a Marie Pekárková z Plavska. V nájmu tu bydlela rodina Šimona Cacha ze Stráže - manželka Marie s dětmi Adolfem, Marií a Růženou. Žila s nimi také matka Anna Cachová, nar. v roce 1834. Rodina Josefa Doňka hospodařila na statku ještě v roce 1910.

František Doněk, nar. v roce 1885, převzal hospodářství 21. 1. 1912 s jeho ženou Annou, roz. Zemanovou ze Stříbce. Narodily se jim děti Jan, František a Květuše. František přestavěl statek čp. 12 do dnešní podoby. Při přestavbě byla zbourána původní dřevěná světnice, kde se na trámu nalezl letopočet 1787, tehdy zde hospodařil Antonín Doněk, který také koupil Záhliňský rybník od tehdejšího barona ze Stráže nad Nežárkou. Zbořená světnice tu setrvala 126 let a dříví na stěnách i stropě bylo zdravé. František Doněk byl nejen hospodářem, rybníkářem, ale i aktivním člověkem ve vesnici, působil také jako starosta a kronikář obce, zemřel v roce 1961.

Jan Doněk, nar. v roce 1913, byl rolníkem a na hospodářství čp. 12 v Pístině žil s manželkou Jarmilou, roz. Řepovou z Libořez, dcerou sedláka. Měli děti Libuši, Jana a Irenu. Hospodařili na usedlosti až do doby znárodnění. Jan Doněk s manželkou se stali členy JZD Pístitina a byli povinni sdružit ke společnému hospodaření veškerou půdu. V roce 1958 byli nuceni předat JZD všechny 4 rybníky a v roce 1959 také lesy. V roce 1987 byl objekt čp. 12 zapsán do seznamu nemovitých kulturních památek jako zemědělská usedlost.

Irena Adamová, roz. Doňková zdědila celou usedlost i s pozemky po smrti otce Jana Doňka v roce 1996. Pozemky a rybníky byly majitelům vráceny v restituci.

Radim Adam, nar. v roce 1977. Roku 2008 přebíral darem celou usedlost od své matky Ireny Adamové. Od této doby se se svou ženou Marcelou, roz. Žárovou a se svými třemi dcerami Evou, Adélou a Monikou intenzivně věnuje rekonstrukci statku a celkové revitalizaci veškerého nemovitého majetku zděděného po svých předcích. Věnuje se rybníkářství a chce pokračovat v hospodaření na gruntu jako předkové. I když nenese již jméno Doněk, je přímý potomek rodu Doňků a je jeho 13. generace.

Grunt 12 - čp. 2

Jiřík Houška je veden jako majitel gruntu v roce 1613. Měl 1 čtvrt' pozemků, platil vrchnosti 33 grošů úroku a dával 2 mírky ovsa.

Jiřík Houška, zřejmě už syn, vlastnil usedlost v roce 1654. Měl 36 str. polí, z čehož osíval na jaře a na podzim celkem 25 strychů. Choval 4 voly, 4 krávy, 8 jalovic, 46 ovcí a 9 prasat.

Barbora Houšková, vdova, byla majitelkou tohoto sedláckého gruntu v roce 1668, revisitační komise zjistila, že její „obširné stavení může obstáti“.

Bartoš Houška podle gruntovní knihy vlastnil usedlost, kterou převzal po otci Pavlovi, v roce 1716.

Lukáš Houška převzal od Bartoše Bracha - Houšky grunt v roce 1745.

Šimon Houška se stal majitelem gruntu v roce 1769.

Petr Houška se podle zápisu v gruntovní knize ze dne 17. 4. 1810, fol. 46 stal majitelem usedlosti, suma 1410 zl.

Johan Houška dědí grunt dne 23. 1. 1856 po zemřelém otci Petrovi Houškovi v roce 1858, suma 1400 zl. Jan Houška, rolník, nar. v roce 1835, s manželkou Marií - Magdalenou, nar. v roce 1845 v Bošlci, vlastnili grunt ještě v roce 1870. V té době měli dvě děti a společně s nimi žili dva výměnkáři. Jan Houška s manželkou Marií vlastnili usedlost ještě v roce 1880, kdy měli tři syny: Petra, Jana a Josefa. Na statku

tehdy žila zřejmě dosud svobodná sestra hospodáře Marie Houšková, nar. v roce 1842 s dcerou Marií, nar. v roce 1875. Jako čeledín zde sloužil František Žemlička z Mláky, jako služka zde pracovala Josefa Zvonková, svobodná nádenice z Pístiny, s dětmi Františkem a Terezií. Dále zde žila Rozalie Zvonková, rovněž svobodná, se synem Ondřejem. V té době bylo na usedlosti celkem 22 kusů hovězího dobytka a 1 kůň. Rodina Jana Houšky téměř ve stejném složení hospodařila na gruntě i v roce 1890. Jan Houška s manželkou Marií a dětmi Janem a Josefem hospodařili na usedlosti ještě v roce 1900. Sloužila tam tehdy Johana Zelenková ze Stráže a čeledín Jan Punda.

Jan Houška, nar. v roce 1868, s manželkou Annou, nar. v roce 1881 vlastnili usedlost od roku 1904. V roce 1910 měli tři děti: Josefa, Annu a Karla. Sloužil tu čeledín Voranschachtel z Nejdku a služka Marie Pundová z Roseče, dále pohůnek Jan Čoudek z Míšku. V nájmu tu žila rodina Vojtěcha Chába - manželka Marie a děti Albína a Kristina. Jan Houška s rodinou byl majitelem gruntu ještě do roku 1942. V třicátých letech na statku ještě žila a vypomáhala rodina Kopytova. V době protektorátu na statku sloužila postupně Kristina Čuchnová, Božena Jonáčková a Emma Chalupová. Po válce pak v letech 1945 - 1949 německý zajatec Hans.

Josef Houška, nar. v roce 1906, s manželkou Marií Vrchotovou, nar. v roce 1913 v Pístině, převzal grunt v roce 1942. V té době měli tři děti Josefa, Marii a Jana. Na usedlosti s nimi ještě žil Jan Houška (do roku 1952) a sestra majitele Anna. V polovině padesátých let většinu polností převzalo JZD. Poslední koře byli Žanda a Minda. V roce 1965 zde žili Josef a Marie Houškoví, sestra majitele Anna, syn Jan, dcera Marie s manželem Milanem Urbánkem a dcerami Martou a Milenou. V letech 1968 - 1970 zde žil vysokoškolský učitel Pavel Voska.

Marie Houšková byla majitelkou chalupy v letech 1987 - 1996. V této době byla na statku jedna kráva a 12 ovcí.

Ing. Jan Houška, nar. v roce 1942, se stal majitelem usedlosti v roce 1996. Od roku 1992 obnovil hospodaření na vlastních pozemcích.

Jan Houška, nar. v roce 1975, se stal majitelem usedlosti v roce 2005. V letech 1993 - 2007 zde v podnájmech žily rodiny Hronova, Římnáčova, Šustekova, Emilova (zeť bývalého premiéra Josefa Lenárta) a početná rodina Dunkova. V roce 2014 žil na statku majitel a sestra Jana se svým partnerem Josefem Davidem a dcerou Barborou.

Grunt 16 - čp. 8

Jan Tomiška vlastnil tento grunt v pořadí jako 16. podle slavatovského urbáře v roce 1613. Měl 2 čtvrtě pozemků, platil 20 grošů a 6 denárů úroků a dával 2 džbery ovsa.

Jan Tomiška zřejmě už syn, byl majitelem usedlosti podle berní ruly v roce 1654. Vlastnil celkem 36 str. polí, z toho každoročně vždy na jaře a na podzim osíval 20 strychů. Choval 4 voly, 5 krav, 10 jalovic, 33 ovcí a 6 prasat. Jan Tomiška vlastnil grunt ještě v roce 1668, revisitační komise ohodnotila jeho stavení jako dobré, má též gruntovní chalupu pro podruha.

Matěj Tomiška se majitelem usedlosti stal po smrti svého otce Jana v roce 1697.

Jan Tomiška zdědil grunt po otci Matějovi v roce 1743.

Jan Tomiška se stal hospodářem na této usedlosti „po smrti předešlého majitele“ v roce 1774. Podle pozůstalostního protokolu zemřel Jan Tomiška bez testamentu roku 1798.

Jiří Tomiška byl podle zápisu v gruntovní knize ze dne 31. 12. 1822 hospodářem na této chalupě v roce 1823.

Jan Tomiška a Terezie Tomšíková, roz. Vášová, převzali grunt v roce 1854 za 1 200 zl. Jan Tomiška - rolník nar. v roce 1812 a manželka Terezie, nar. v roce 1815, vlastnili grunt také v roce 1870. Měli v té době tři děti a žil s nimi dosud svobodný bratr hospodáře Josef nar. v roce 1820. Jan Tomiška s manželkou Terezií vlastnili usedlost ještě v roce 1880. V té době na statku žil už jen jeden syn Josef s manželkou Terezií. Sloužila zde Markéta Prokšová z Plavska a Karolina Šafránková z Novosedel. Celkem měli 15 kusů hovězího dobytka.

Josef Tomiška, syn, nar. roku 1840, s manželkou Terezií, nar. v roce 1841 v Dolní Lhotě, vlastnili usedlost v roce 1890. Na statku v té době bydlela Anežka Blažková, dcera od sestry majitele a Josef Tomiška, nar. v roce 1820, strýc majitele. Na výměnku žili původní majitelé statku Jan Tomiška s manželkou Terezií. Sloužila tu jako děvečka Albína Neckářová z Libořez. Rodina Josefa Tomišky hospodařila na usedlosti ještě v roce 1900.

František a Anežka Blažkovi vlastnili usedlost od 16. 6. 1906. Podle odevzdávacího listu ze dne 14. 6. 1907, zřejmě po smrti Anežky se stává František Blažek majitelem celé usedlosti. František Blažek nar. v roce 1882 ve Stříbřeci s manželkou Kristinou, nar. v roce 1879 v Roseči vlastnili usedlost dle odevzdávacího listu ze dne 14. 6. 1907. V roce 1910 měli dvě děti Františka a Marii. Na výměnku žili dosavadní majitelé statku Josef Tomiška s manželkou Terezií. Sloužil tu čeledín Karel Kopyta a František Slonka. František Blažek, rolník s rodinou vlastnil grunt i v roce 1921. Posléze se jim narodily další 3 děti, a to v roce 1911 Anežka, 1913 Josef a v roce 1917 Jan.

Josef Blažek v roce 1931, jako 18letý, po smrti hospodáře Františka Blažka, zdědil statek a stal se hospodářem a zároveň i výhradním vlastníkem celého statku. Na statku hospodařil nepřetržitě a dobře. Oženil se s Blaženou Špulákovou ze statku ve Dvorcích. Z tohoto manželství se narodil syn Josef v roce 1943. Během svého hospodaření rozšířil majetek a velikost statku hlavně nákupem rybníků. Přikoupil tak rybník Příbrazský v k.ú. Příbraz o výměře 34 ha, rybník Strážská černá o výměře 12 ha, Blatečko o výměře 8 ha a Malá Černá o výměře 2 ha v k.ú. Žíteč. Rozšířil i vlastní sádky na ryby. Rodiče jeho manželky prodali statek ve Dvorcích, neboť dcera Blažena byla jejich jedinou dcerou, a přestěhovali se na statek do Pístiny, kde účinně pomáhali s hospodařením – hlavně otec Tomáš Špulák, který byl zkušeným a moudrým hospodářem. Josef Blažek vlastnil celý statek až do roku 1950, kdy mu byly vyvlastněny rybníky a lesy.

JZD Pístina vyvlastňuje roku 1954, po vstupu Josefa Blažka do JZD (po velkém násilí a hrozbě vystěhování), hospodářské budovy a veškerý živý a mrtvý inventář. Objekty pak družstvo rozšířilo o další stáje pro dojnice. Hospodář Josef Blažek pracoval v družstvu jako kočí, později jako traktorista a jeho manželka jako ošetřovatelka dojnic do důchodového věku. Josef Blažek zemřel v roce 1973.

Ing. Josef Blažek získal celý majetek statku v restitucích v roce 1991, kdy hospodářské budovy statku musel finančně odkoupit od JZD Stráž.

VD Mechanika Praha koupila obytné budovy statku roku 1977 a nechala zde vybudovat rekreační

zařízení, které provozovala až do roku 1994.

Ústav sociální péče o mládež je od roku 1994 vlastníkem tohoto bývalého rekreačního zařízení do současné doby.

Rodina Ing. Blažka je v současné době, tj. v roce 2015, vlastníkem ostatního majetku statku, tj. rybníků, lesů a zbytku zemědělské půdy.

Grunt 11 - čp. 1

Matěj Herinkův je majitelem této usedlosti v roce 1579. Vždy na sv. Jiří a sv. Havla odváděl vrchnosti 3 1/2 gr. úroků a 2 džbery ovsa.

Vít Kutil byl podle slavatovského urbáře majitelem gruntu v roce 1613. Vlastnil pouze 1 čtvť polnosti, vrchnosti platil 13 grošů úroku a dával 2 mírky ovsa.

Pavel Kutil vlastnil usedlost v roce 1654, měl 15 strychů polí, z toho osíval na jaře a na podzim 10 strychů. Choval 1 koně, 2 voly, 4 krávy, 3 jalovice, 9 ovcí a 4 prasata.

Barbora Kutilová, vdova po Pavlovi Kutilovi, stala se majitelkou usedlosti v roce 1668. Revisitační komise zařadila tuto usedlost mezi chalupníky - její staveníčko „rovněž schází“.

Martin Dvořák podle grunt. knihy vlastnil usedlost do roku 1705.

Ondřej Anton převzal v témže roce stavení od Martina Dvořáka.

Martin Anton dědí v roce 1745 od Ondřeje Antona.

Petr Nutil převzal grunt od Martina Antona v roce 1769 za 60 kop.

Šimon Zahradník nebo Nutil se v roce 1782 přiženil k pozůstalé vdově Kateřině po předešlém hospodáři Janu Fridrichovi, nebo Nutilovi. Podle pozůstalostního protokolu Šimon Zahradník ve 37 letech bez testamentu zemřel a usedlost včetně příslušenství a pozemků byla připsána synovi Františkovi. Jan Fridrich, kterého si již pozůstalá vdova Kateřina vzala za manžela v roce 1807, byl ustanoven hospodářem do doby dospělosti jejího syna Františka.

František Zahradník dědí tedy usedlost po zemřelém otci Šimonovi podle předchozího odstavce v roce 1819.

Johan Zahradník hospodařil na gruntě do roku 1858.

František Zahradník nezletilý - dědí toto hospodářství po zemřelém otci Johanu Zahradníkovi v roce 1858, suma 1 751 zl.

František Zahradník rolník, nar. v roce 1837 a manželka Marie, nar. v roce 1840, vlastnili grunt ještě v roce 1870. Měli tři děti, na statku sloužila služka a čeledín. Rodina Františka Zahradníka téměř ve stejném složení hospodařila na statku také v roce 1880. Synové se jmenovali Ferdinand, Jan a Josef. Ve stájejích statku bylo celkem 11 kusů hovězího dobytka. František Zahradník byl v té době starostou obce. V roce 1890 hospodařila na statku stále rodina Zahradníková, s dětmi Janem, Josefem a Terezií. Jako služka zde sloužila Terezie Prokšová z Příbraze.

Josef Zahradník, nar. roku 1868 s manželkou Anastázií, nar. v roce 1870 v Míšku, vlastnili usedlost od roku 1893. V roce 1900 měli už čtyři děti: Sabinu, Jana, Václava a Jaroslava. Na výměnku s nimi žila vdova Jana Zahradníková, matka majitele. Sloužila tu v té době Marie Petrová z Míšku a Anna Kopytová z Pístiny. V nájmu tu tehdy bydlela rodina Petra Karla se synem Františkem. V roce 1910 měli Josef Zahradník s manželkou Anastázií už sedm dětí: Sabinu, Jana, Václava, Jaroslava, Marii, Annu a Josefa. Po roce 1900 zemřela i výměnkářka Jana Zahradníková.

Josef Zahradník syn, se ženou Marií vlastnili grunt v roce 1921.

Jan Zahradník – syn Josefa a Anastázie – nar. 1896 s manželkou Alžbětou rozenou Vondráškovou z Odměn u Spolí, nar. 1906, převzali usedlost v roce 1931. Měli dvě děti – Ladislava a Milušku.

V té době zde s nimi bydlí i bratr Jana **Josef Zahradník**, který zde žil až do roku 1995, kdy zemřel.

V roce 1952 vstupuje Jan Zahradník do JZD. Dcera Miluška, nar. 1935, se v roce 1959 vdala a odstěhovala se do Jindřichova Hradce.

Syn **Ladislav Zahradník**, nar. 1932, se v roce 1966 oženil se Stanislavou, roz. Stehlíkovou, ze Stráže nad Nežárkou a přebírá usedlost. Mají 3 děti – Ladislava, Hanu a Evu. Syn Ladislav v roce 1976 zemřel. Dcera Eva, nar. 1976, se v roce 1998 vdala a odstěhovala do Horní Pěny. Dcera Hana, nar. 1970, zde stále žije s manželem Františkem Radou, nar. 1973, z Horní Pěné. Mají 2 děti - syn Jan, nar. 1995 a dceru Annu, nar. 1998.

Grunt 2 - čp. 13

Matěj Novákův vlastnil tento grunt podle register v roce 1579. Vrchnosti při sv. Jánu a sv. Havlu platil vždy 11 grošů a 3 denáry a odevzdával 2 džbery ovsa.

Vondra Novotný byl majitelem gruntu podle slavatovského urbáře v roce 1613. Měl 2 čtvrti pozemků, platil vrchnosti 22 grošů a dával 2 mírky ovsa.

Lukeš Novotný byl majitelem gruntu i v roce 1654, měl 21 str. polí, z toho osíval celkem na podzim a na jaře 15 strychů. Choval 4 voly, 5 krav, 5 jalovic, 15 ovcí a 2 prasata.

Ondřej Spurný vlastnil tento sedlácký statek v roce 1668, pozemků i hospodářských zvířat měl podle revisitační komice podstatně méně než uváděla berní rula. Jeho stavení bylo „mírný a dobrý“.

Vondra Spurný, nebo Medek, byl podle gruntovní knihy majitelem do roku 1658.

Lukáš Spurný převzal grunt od otce Vondry v roce 1687 za 162 kop.

František Spurný se stal majitelem gruntu po otci Lukášovi v roce 1721 rovněž za 162 kop.

Matěj Spurný dědí usedlost po otci Františkovy roku 1769 – suma také za 162 kop.

Matěj Spurný přebírá grunt po otci Matějovi roku 1782.

Vojtěch Spurný dědí dle zápisu v gruntovní knize ze dne 13. 2. 1822 usedlost po svém otci Karlovi Spurném.

František Spurný dědí podle zápisu v gruntovní knize ze dne 6. 1. 1835 statek po otci Vojtěchu Spurném.

František Spurný, nar. v roce 1816, s manželkou Marií, nar. v roce 1834 ve Frahelži, je podle soupisů obyvatel majitelem usedlosti v roce 1871. Měli v té době tři děti. Na statku sloužil 1 čeledín. Ten samý hospodář František Spurný vlastnil grunt ještě v roce 1880, kdy měli již celkem pět dětí: syny Karla a Jana, dcery Johanu, Josefu a Annu. Na statku sloužil tehdy čeledín Jakub Bouda z Mláky. Chovali celkem 10 kusů hovězího dobytka. František Spurný, již ve věku 74 let, s manželkou Marií hospodařil na statku ještě v roce 1890.

Karel Spurný, nar. v roce 1875, zatím svobodný, vlastnil usedlost od roku 1897 a ještě v roce 1900. Na výměnku tu žila matka Marie Spurná z Frahelže, nar. v roce 1834. Bydlela s nimi také svobodná sestra majitele, Anna Spurná, nar. v roce 1873. Karel Spurný se v roce 1902 oženil s nezletilou Marií, roz. Neidrovou, nar. v roce 1882 ve Mláce a stali se majiteli gruntu. V roce 1910 tu s nimi žila Anna Spurná, sestra majitele a výměnkářka, a Marie Spurná z Frahelže. Sloužil tu pohůnek František Kučera ze Stráže. Karel Spurný s rodinou vlastnil grunt ještě v roce 1921.

Karel Spurný, nar. v roce 1907, vlastnil usedlost do roku 1984, žil zde s ženou Marií nar. 1912 jako Matějková z Domanína. Narodili se jim syn Karel Spurný, nar. 1955, a dcera Jana Spurná nar. 1945, která se provdala do Stříbce za Jana Návaru.

Karel Spurný zdědil usedlost v roce 1984 a hospodařil zde s manželkou Zlatuší nar. 1960 jako Ivanovou. Mají spolu dvě dcery: Zlatuši Spurnou, nar. 1979, a Kateřinu Spurnou? nar. 1982, nyní již Hajnovou.

Grunt 14 - čp. 5 a čp.60

Bartoš Tetourův podle register strážského panství vlastnil tento grunt roce 1579. Tehdejší vrchnosti platil na sv. Jiří a sv. Havla každoročně po 16 groších a 5 denárech a odevzdával 2 džbery ovsa.

Jíra Chalupář byl majitelem usedlosti v roce 1613. Měl 2 čtvrti pozemků, vrchnosti platil 17 grošů a 3 denáry úroků a dále z gruntů 5 jiter od Stráží dalších 40 grošů. Dával 2 mírky ovsa.

Jan Chalupář vlastnil grunt podle berní ruly v roce 1654, měl 15 str. polností, z toho celoročně na podzim a z jara osíval 10 str., choval 2 voly, 2 krávy, 2 jalovice, 10 ovcí a 2 prasata.

Blažej Valenta byl majitelem usedlosti v roce 1668, jeho majetkové poměry oproti berní rule byly podstatně menší a podle rozhodnutí revisitační komise byl zařazen mezi chalupníky. „Chalupa jeho ob stojí.“ Vlastnil tehdy „padrti“ /bezcný pozemek/ pod 1 a 1/2 str.

Lukáš Herynek podle gruntovní knihy koupil usedlost od Blažeje Valenty v roce 1692.

Martin Valenta si po smrti Lukáše Herynka vzal pozůstalou dceru v roce 1737 a stal se majitelem gruntu.

Vojta Valenta přebírá usedlost po zemřelém otci Martinovi v roce 1769.

Lukáš Tomiška si po smrti předešlého hospodáře Lukáše Valenty vzal v roce 1771 pozůstalou vdovu Markýtu za manželku.

František Tomiška se svolením vrchnosti přebírá od otce Lukáše grunt v roce 1808.

Ján Tomiška se stal majitelem usedlosti po zemřelém otci Františku Tomíškovi za 340 zl. podle zápisu v gruntovní knize, fol. 49 ze dne 30. 12. 1846.

Ján Tomiška, nar. v roce 1818, s manželkou Terezií vlastnili usedlost ještě v roce 1870. Měli v té době pět dětí.

Rodina Jana Tomišky hospodařila na gruntě ještě v roce 1880. Podle soupisových archů. měli v té době syna Františka a Čeňka, dále dceru Františku. Čeledínem zde byl František Čuchna z Novosedel a jako služka zde pracovala Roza Kubátová ze Žiče. Chovali celkem 15 kusů hovězího dobytka.

František Tomiška, syn, nar. v roce 1848, s manželkou Annou, roz. Soukupovou nar. v roce 1862 a s dcerou Marií hospodařili na usedlosti od roku 1885 a ještě v roce 1890. Na výměnku s nimi žil předchozí hospodář Tomiška Jan se svou ženou Terezií. František Tomiška s manželkou Annou a dětmi Marií a Růženu vlastnili grunt ještě v roce 1900. Po smrti manželky Anny v roce 1903 se stal František Tomiška majitelem celé usedlosti.

Josef Vrchota, nar. v roce 1883 v Branné, s manželkou Marií, rozenou Tomíškovou, vlastnili usedlost od roku 1908. V roce 1910 měli syna Františka, nar. v roce 1909, Josefa a dcery Marii, Růženu a Annu. Na výměnku v té době žil už vdovec František Tomiška a dále švagrová Růžena Tomíšková. Sloužil tu čeledín Josef Jaroš ze Stříbřece. Vrchota Josef s rodinou byl majitelem gruntu i v roce 1921.

Josef Vrchota se mimo jiné projevil i jako samozvaný kronikář, kdy v roce 2016 byly nalezeny jeho zápisky, vedené identicky jako pamětní kniha obce, (kronika od roku 1927 uložená v archivu). V těchto zápiscích jsou mimo jiné zachyceny, v mnoha ohledech ojedinelé a neocenitelné informace např. o místopisných označeních v katastru obce.

František Vrchota, nar. v roce 1909 byl dalším vlastníkem nemovitosti spolu s jeho ženou Anežkou, roz. Holickou, nar. ve Stříbřeci. Usedlost v roce 1912 přebudovali a na tzv. malé straně zřídili vejmínek, bytovou jednotku s čp.60.

František Vrchota byl mimo jiné od roku 1930 několik let kronikářem obce, v roce 1945 byl jmenován národním správcem kempeličky a od roku 1950 byl členem letopisecké komise. Od roku 1957 musela rodina vstoupit se svými polnostmi do nově vzniklých JZD. Svou roli poctivého hospodáře sehrál František Vrchota i v období zakládání družstev, kdy se jako předseda družstva bral za místní hospodáře a byl následně z funkce odvolán. Z jejich synů Františka a Josefa zůstal na usedlosti syn Josef.

Josef Vrchota, nar. v roce 1941, se svou ženou Janou, rozenou Houškovou ze Stráže nad Nežárkou, se stali dalšími vlastníky usedlosti v roce 1975 a vychovali zde své dcery Janu a Ivanu. Nemovitost přebudovali a na tzv. "malé straně" rozšířili bytovou jednotku označenou čp. 60. Celá usedlost byla postupně vybavena vodovodem a kanalizací.

Na pozemcích hospodařilo do roku 2007 Zemědělské družstvo Stráž nad Nežárkou.

V roce 1999 získala darem nemovitost čp.5, mladší z dcer, Ivanu.

Ivana Fišerová, nar. v roce 1972, se provdala za Antonína Fišera původem z „podřipska“ ze severních Čech. Spolu zde vychovali dceru Ivu Fišerovou nar. v roce 1993. Antonín Fišer je od roku 2008 starostou obce Píština.

Pozemky přináležící k usedlosti vlastní v roce 2016 i nadále Josef a Jana Vrchotovi a hospodaří na nich od roku 2008 zemědělská společnost Bohemia Vitae.

Chalupa čp. 65

František Maxa, nar. 1843, kovářský mistr z Chlumu u Třeboně čp. 15, kde žil s manželkou Marií, rozenou Cepákovou, též z Chlumu u Třeboně čp. 59, a od něhož pochází rod Maxů. S manželkou Marií měl tři děti: Františka, Albinu a Adolfa nar. 1872. V Chlumu u Třeboně žili až do roku 1880, poté se přestěhovali do Hamru čp. 8, Chlum u Třeboně, kde provozoval obecní kovárnu.

Adolf Maxa, syn Františka, se oženil s Annou, rozenou Blažkovou, z Pístitny čp. 17, nemanželskou dcerou římskokatolických rodičů F. Blažka rodilého v Pístitně čp. 17 a Kristiny, rozené Tomiškové, z Pístitny čp. 7. Adolf Maxa měl tři děti – dceru Marii nar. 1905, Boženu nar. 1910 a syna Adolfa nar. 1911 všichni v Hamru čp. 8 – Chlum u Třeboně a poté se přestěhovali do Pístitny, odkud pocházela jeho žena Anna. Adolf Maxa je od roku 1910 veden v objektu chalup čp. 32 v Pístitně, která byla neobydlena od roku 1890 (bývalá kovárna, zdejší hasičská zbrojnice) dále pak v různých chalupách, údajně na čp. 33, 48 a 50. Zde žili s rodinou, synem Adolfem nar. 1911, až do roku 1922, kde provozovali obecní kovárnu. V roce 1921 si začali stavět vlastní obytné a hospodářské stavení, které stavěli od 8.3.1921 až do 22.9.1922. V srpnu roku 1921 získali povolení k výstavně kovárny v domě a k provozování kovářství a podkovářské živnosti.

Adolf Maxa ml., nar. 1911, syn Adolfa st., se v roce 1946 oženil s Blaženou Šerglovou z Příbraze, čp. 4. V roce 1947 zemřel Adolf Maxa st.. Živnost podkováře nadále provozoval Adolf Maxa ml., který koval ve zdejší kovárně až do roku 1970. Tato kovárna je zachována až do současné doby. V roce 1951 zdědil Adolf Maxa ml. polnosti a les po Josefu Prokšovi z čp. 17. Poté musel vstoupit do JZD a hospodářský majetek přešel do družstva. Po dědictví polností přišel křížek u Nového rybníka u Bažantnice pod vlastnictvím Maxů. Totalitní doba nebyla nakloněna k těmto památkám a tak se neudržovali. Adolf Maxa ml. měl dvě děti: syna Adolfa nar. 1947 a dceru Hanu nar. 1952.

Adolf Maxa, nar. 1947, prožil své mládí až do roku 1971 v Pístitně na čp. 65. V roce 1971 se oženil a odstěhoval se do obce Příbraze, kde zdědil po mamince dům. Tam žije doposud. V roce 1990 se rozvedl. V manželství se svou bývalou ženou vychovávali dvě dcery a dva syny. V současné době je dědou 7 vnoučat.

Hana Samcová, nar. 1952, zdědila celé obytné a hospodářské stavení čp. 65 po smrti otce Adolfa Maxy ml. v roce 1980, kde stále žije. Roku 1973 se vdala za manžela Františka Samce a mají spolu dvě děti: syna, nar. 1974, a dceru, nar. 1976. Celkem mají pět vnoučat.

Pojmenování po chalupě

Jak bývá obvyklé v jihočeských vesnicích, udržují se názvy usedlostí „po chalupě“. I toto pojmenování se pak různě v historii vyvíjelo a tak se mnohdy ani starousedlíci nemohou shodnout, jak se které usedlosti vlastně říká. Chtěli jsme to toho alespoň částečně vnést jasno a zpracovali jsme následující přehled. Čp. (čísla popisná) vznikla na konci 18. století na základě královského sčítání obyvatel a domů v rakouském mocnářství v roce 1770 a toto číslování se udrželo v podstatě dodnes. Tato čísla popisná tak nahradila číslování gruntů a chalup z 16. století podle gruntovních knih. V obecní kronice je zaznamenáno pojmenování po chalupě z roku 1930. V tabulce je ještě sloupec se zavedenými názvy chalup, jak je používají v současnosti místní pamětníci a konečně pak současní obyvatelé.

| čp. | číslo podle gruntovní knihy | pojmenování po chalupě | zavedené názvy chalup | současní obyvatelé |
|-----|-----------------------------|------------------------|-----------------------|---------------------------------|
| 1 | Grunt 11 | u Kutilů | | Zahradníkoví |
| 2 | Grunt 12 | u Houšků | | Houškovi |
| 3 | Grunt 13 | u Vášů | | Jiráčkovi |
| 4 | Chalupa čp. 4 | ve Vášově chalupě | | Fišerovi st. |
| 5 | Grunt 14 | u Valendů | | Fišerovi ml. |
| 6 | Chalupa čp. 6 | ve Smrčkové chalupě | u Krejčů | Jechová - rekreační |
| 7 | Grunt 15 | u Smrčků | | Blažkovi |
| 8 | Grunt 16 | u Tomišků | | domov pro osoby se zdrav. post. |
| 9 | Chalupa čp. 9 | v Tomišské chalupě | u Solilů | Pejša - rekreační |
| 10 | Chalupa čp. 10 | u Udrů | | Trojáčovi |
| 11 | Chalupa čp. 11 | u Kálů | u Bártů | Keltoš - neobydleno |
| 12 | Grunt 1 | u Doňků | | Adamovi |
| 13 | Grunt 2 | u Spurnů | | Spurní |
| 14 | Chalupa 25 | u Kučerů | | Čuchnová - rekreační |
| 15 | Chalupa čp. 15 | v Dvořákové chalupě | u Svobodů | Táborský - rekreační |
| 16 | Grunt 3 | u Dvořáků | | Bouškovi |
| 17 | Grunt 4 | u Křížů | | Břicháčkovi - rekreační |
| 18 | Grunt 5 | u Kadlů | u Kaštánků | Petrovi |
| 19 | Grunt 6 | u Herynků | | Průchovi |

| čp. | číslo podle
gruntovní knihy | pojmenování
po chalupě | zavedené názvy
chalup | současní obyvatelé |
|-----|--------------------------------|-----------------------------|--------------------------|-------------------------------|
| 20 | Chalupa čp. 20 | v Herynkové chalupě | u Vítků | Pracní - rekreační |
| 21 | Chalupa čp. 21 | | u Hájků | Urbánek - rekreační |
| 22 | Chalupa 23 | u Slouhů | u Slovanů | Mihók - rekreační |
| 23 | Grunt 7 | u Brachů | | Polanští |
| 24 | Chalupa čp. 24 | v Brachové chalupě | | Kubínovi - rekreační |
| 25 | Grunt 8 | u Kubínů | | Vladimír Šašek |
| 26 | Chalupa čp. 26 | u Fantyšů | u Šveců | Pacíkovi |
| 27 | Grunt 9 | na Kopečku | u Hryzáků | Kozlovi (Miroslav) |
| 28 | Grunt 10 | u Vítků | | Jiří Jech |
| 29 | Chalupa čp. 29 | ve Vítkové chalupě | | Bartošová - rekreační |
| 30 | Chalupa čp. 30 | u Píchů | | Marie Maryšková |
| 31 | Chalupa čp. 31 | | u Buštů | J. Lískovec |
| 32 | Chalupa čp. 32 | Obecní kovářská
dílna | | hasičská zbrojnice |
| 33 | Chalupa čp. 33 | Chudobinec | | Maryška - rekreační |
| 34 | Chalupa čp. 34 | Židovský hřbitov | | Moravec - rekreační |
| 35 | Chalupa čp. 35 | Pazderna (zrušena) | | obecní úřad |
| 36 | Chalupa čp. 36 | Dvůr Bašta | | Meduna - rekreační |
| 37 | Dvůr Bašta
čp. 37 | Dvůr Bašta | | Meduna - rekreační |
| 38 | Chalupa 24 | u Slobodníků | | Josef Vlček |
| 39 | Chalupa čp. 39 | | u Chalupů | Řimnáčovi |
| 40 | Chalupa čp. 40 | | u Zachů | Kristina Čuchnová |
| 41 | Chalupa čp. 41 | u Udrů | | František Hornýk |
| 42 | Chalupa čp. 42 | | u Šindelků | Jankovcovi - rekreační |
| 43 | Chalupa čp. 43 | v Kutilové chalupě | | Kozlovi (Jaroslav) |
| 44 | Chalupa čp. 44 | u Zemanů, v lukách | stará hasičárna | potraviny a spol.
místnost |
| 45 | Chalupa čp. 45 | (stojí na Gruntě
čp. 18) | u Hrádků | Tomáškoví - rekreační |
| 46 | Chalupa čp. 46 | ve Spurné chalupě | u Elingrů | El Kassemová |

| čp. | číslo podle
gruntovní knihy | pojmenování
po chalupě | zavedené názvy
chalup | současní obyvatelé |
|-----|--------------------------------|----------------------------------|---------------------------------------|---|
| 47 | Chalupa čp. 47 | | u Čuchnů | Čuchnovi |
| 48 | Chalupa čp. 48 | ve Křížové chalupě | | Špulákoví |
| 49 | Chalupa čp. 49 | na Kadlově | | Kovářová - rekreační |
| 50 | Chalupa čp. 50 | | u Křížů | Břicháčkovi - rekreační |
| 51 | Chalupa čp. 51 | u Nácků | | Radovan Hanta |
| 52 | Chalupa čp. 52 | | u Kopytů | Hantovi |
| 53 | Chalupa čp. 53 | Brunerová Hájovna | | Hrádkovi a Hrdličkovi |
| 54 | Chalupa čp. 54 | obecní hostinec | | Pecha - podnikání |
| 55 | Chalupa čp. 55 | Hofbauerovy sádky | | Radkovičovi |
| 56 | Chalupa čp. 56 | Vášův haltýř | | Průchovi - rekreační |
| 57 | Chalupa čp. 57 | u Kolářů | | Ladislava Deuschová |
| 58 | Chalupa čp. 58 | Vítkova chalupa -
malá strana | u Kovářů | Kovářovi |
| 59 | Chalupa čp. 59 | u Tomišků - malá
strana | | domov pro osoby se
zdrav. post. |
| 60 | Chalupa čp. 60 | u Valendů - malá
strana | | Vrchotovi |
| 61 | Chalupa čp. 61 | | u Cachů | Zdena Šachlová |
| 62 | Chalupa čp. 62 | Doňkův haltýř | | Adamovi - rekreační |
| 63 | Chalupa čp. 63 | | u Poláků | Lindnerovi |
| 64 | | Brunerova cihelna | číslo je převzato po
staré cihelně | Kozákovi
(současný dům
Kozákových je
novostavbou na louce) |
| 65 | | | u Maxů | Hana Samcová |
| 66 | | | u Kubíčků | Karlíkovi |
| 67 | | | u Hajnů | Kopelent - rekreační |
| 68 | | | bývalý teletník | Blažkovi - rekreační |
| 69 | | | | Zdeněk Daňha |
| 70 | | | | Jannovi |
| 71 | | | | Eva a Michal Fišerovi |

Zajímavosti z historie

- V roce 2017 oslaví Pístina výročí 620 let od svého založení. Plánují se oslavy založení spolu se II. setkáním rodáků (pracovní datum je 2. 9. 2017) I. setkání rodáků se uskutečnilo v roce 2012.
- Pístina stejně jako každá vesnice měla i svou vlastní pastoušku, což byla budova, kde bydlel obecní pastýř. Ten měl ve vesnici celkem v současnosti nedoceňované postavení. Dnes tento objekt již neexistuje, byl to přístavek k čp. 33. Posledním obyvatelem byl starý pan Šlimer, který tam žil v haraburdí až do 50. let 20. století, kdy zemřel a obcí mu byl vypraven pohřeb. Do rakve ho oblékl tehdejší starosta p. Kozel, který mu věnoval svůj oblek.
- Nejstarším občanem je p. K. Čuchnová (92 let, nar. 1923), nejmladším občánkem je M. Jannová (nar. 2015). Dalšími občany, kteří ve vesnici patří k těm nejstarším, jsou L. Zahradník, M. Radkovič, M. Polanská a K. Průchvá (všichni 84 let nar. 1932)
- Na každý rok je zpracován kalendář kulturních a společenských akcí, lze se s ním seznámit na stránkách obce www.pistina.cz.
- Kronika obce Pístitny byla zavedena v roce 1927. Prvním kronikářem byl p. František Doněk. Kronika nebyla vedena od roku 1985 do konce roku 1997, zápisy byly dělány retrospektivně. V roce 2016 došlo ke změně kronikáře a po p. Jannové převzala funkci kronikáře p. Adamová. (Na digi.ceskearchivy.cz/cs/306096 najdete kroniky obce v elektronické podobě.)
- Dne 28. 10. 1988 byla vysazena u autobusové zastávky lípa k 70. výročí samostatnosti ČR.
- Čápi měli své tradiční hnízdo na návsi obce. Zápisy o nich bývaly trvalým a pravidelným záznamem v kronikách. Naposled čápi zahnízdili v roce 2000 a od té doby již zůstalo hnízdiště opuštěné.
- Zajímavostí vesnice jsou kamenné desky, kterými se ohraničovaly pozemky. Kamenné desky se dobývaly v řadě lomů v okolí vesnice – Hlinice, Kamenný vrch. Po II. světové válce začalo docházet k jejich odstraňování, kámen se využíval pro stavební účely. Přesto se dodnes zachovalo několik linií těchto zvláštních „kamenných plotů“ např. mezi Blažků a Vrchotů, Vášů a Houšků, mezi Spurnými a Dvořákovými (v současnosti Bouškovými), velmi zřetelný je „kamenný plot“ mezi Adamovými a Daňhů.
- Dnes již neexistující budovou, která byla v lukách za domem č. 66 (dnes Karlíků), byla pazderna. Podle některých zdrojů pak sloužila také jako chudobinec. Dále od vesnice byla proto, že při zpracování lnu docházelo k požárům, a tak stávala dále od vesnice, aby případným požárem nebyla zasažena.
- V roce 1949 byla bývalá kovárna změněna na obecní prádelnu pro praní prádla. O tomto, na svou dobu, pokrokovém projektu se psalo i v celostátním tisku: „Teď co vyperu za půlden v měsíci, tak to jsem dříve prala čtrnáctidenně a trvalo mi to vždy celý den,“ chválí si jedna s pístitinských žen v Rudém právu ze dne 20. 2. 1949
- Současné 7 členné zastupitelstvo vzešlo z voleb v roce 2014 a má složení A. Fišer (starosta), V. Petrová (místostarosta), F. Rada, J. Kozáková, P. Jiráček, R. Hanta a K. Spurný.
- V roce 2015 vznikl v Pístitně nový spolek – Tělovýchovný spolek Pístina z. s. a svou aktivitou přispívá ke spolkové činnosti v obci. Je mimo jiné pořadatelem poutě a posvícení a vydává zpravodaj.
- První porevoluční soukromý podnikatel v obci byl J. Karlík čp. 66, svou živnost založil v roce 1991.
- V roce 2015 bylo obnoveno vesnické posvícení u příležitosti svátku sv. Kateřiny (druhá polovina listopadu) a jeho obsah je v duchu svatokateřinské tradice „svátku žen“. Byla tak založena tradice konání posvícení v dalších letech.

- Hostinec pana Z. Polanského fungoval od roku 1995 po mnoho let. V současné době částečně plní funkci hostince pravidelně otevřená společenská místnost pro veřejnost.
- V roce 1995 ukončil po více než třiceti letech Ústav sociální péče svou činnost ve strážském a přemístil se do Pístitny do adaptovaného rekreačního zařízení Mechanika Praha. Důvodem bylo jak vrácení zámku původním majitelům, tak nevyhovující podmínky pro život klientek. Ústav ukončil svou činnost na konci roku 2015 a objekt ve vlastnictví Jihočeského kraje je prázdný ...Hledá se jeho využití...
- Sbor dobrovolných hasičů byl v obci založen v roce 1895. V roce 2015 oslavil výročí 120 let svého založení. Novodobá historie sboru se začala psát rokem 2006, kdy došlo k obnově aktivní činnosti zejména díky M. Kozlovi ml., F. Radovi, M. Jannovi, bratrům Jiráčkovým a R. Hantovi.
- Mimo sbor hasičů a tělovýchovný spolek působí v obci také myslivecký spolek a spolek včelařů.
- V obci či jeho katastru působí přibližně 20 podnikatelů – zejména v oblasti cestovního ruchu, zemědělství a rybníkářství a těžbě nerostných surovin. V roce 2016 se také uskutečnilo I. setkání vedení obce s podnikateli.
- V roce 2015 začal systematicky vycházet Pístitinský zpravodaj. Je vydáván tělovýchovným spolkem v součinnosti s vedením obce. Vychází 2x ročně a stal se užitečným zdrojem informací pro obyvatele. V elektronické podobě jej lze najít na stránkách obce www.pistina.cz.
- V současné době je v obci 13 dětí mladších 15 let.
- V roce 2016 bude III. etapou ukončena investiční akce opravy chodníků. Celá akce probíhá od roku 2014 a výrazně se zlepšil vzhled veřejných prostor.
- Veřejnost i vedení obce se zabývá tématem místní prodejny. Ta vytváří po řadu let možnost nákupu – zejména potravin – pro obyvatele a návštěvníky obce. Návštěvnost prodejny je však malá a tak se její provozování stává podnikatelsky neúnosné. Zhruba od poloviny roku 2016 bude činnost prodejny ve stávající podobě ukončena a p. Hroděj bude dále obchod řešit formou dovážky nákupu na objednávku, bližší informace budou včas dostupné.
- Na katastru obce se nachází židovský hřbitov, možnost návštěvy je po domluvě s majiteli obývané nemovitosti v těsném sousedství či si půjčit klíče na MÚ ve Stráži nad Nežárkou.
- V roce 2015 přibýlo nové číslo popisné – je to nemovitost Jannů (Marek a Jana), čp. 70. V roce 2016 „přibýlo“ další nové číslo popisné – nemovitost Fišerů (Michal a Eva), čp. 71.
- Častým tématem debat občanů je výroba masných výrobků p. Pechy. Její umístění a vzhled není v souladu s historickým rázem vesnice a jejího centra, návsi. Objevily se informace, že p. Pecha zvažuje její přestěhování a obec by zpětně odkoupila objekt bývalého hostince, prozatím je v řešení.
- Obec připravila možnost výstavby nových domů v tzv. „obytné zóně sever“. Do této lokality jsou přivedeny inženýrské sítě a je zde prostor pro 9 parcel. Vedení obce má zájem o to, aby zde nebyly postaveny domy v nesouladu s historickým rázem vesnice a nedošlo k tomu, co lze vidět v okolních vesnicích.
- Obec má 71 usedlostí (čp.), z toho je celoročně obydleno 38 objektů, k rekreačním účelům slouží 25 objektů. Ostatní jsou budovy obecní případně k podnikání. Bohužel o řadu domů v centru vesnice nemají majitelé zájem (či majetková držba je nejasná). Jedná se o řešení nelehkého problému, neboť nejen že rozpadající se domy kazí vzhled vesnice a veřejných prostranství, ale v budoucnu by mohli svým chátrajícím stavem ohrožovat kolemjdoucí osoby.

za přímou práci tevéra.

Čestné občanství udělila obec Pistina vysoce prozermému pánu, panna baronu Adolfo z Leonhardi, pánu velkostatku Stráže, co příznivci tamnějšího občanstva a chudého lidu, jakož i co svému největšímu poplatníku.

Čestný diplom byl jmenovanému dne 8. dubna od starosty p. Kováře, radního p. J. Tomišky a mnohých výborů doručen.

14. 4. 1877 Oblas od Nežarky

TAK TO MÁ BÝT VŠUDE

PISTINA (13) — Kolektiv pracovníků ze živočišné výroby, který soutěží o třídu brigáda socialistické práce má zájem na tom, aby šla práce v družstvu pěkně dopředu. Ještě než začala senoseč, vyjednali členové soutěžícího kolektivu celou plochu řepy a vypleli osetí pole máku. Ruce ne-

skládají v klín ani teď v senoseči. Dnes jsou na louce, kde pomáhají ve sklizňových pracích. Za svoji pomoc zaslouží uznání. Jejich příkladu by měli následovat pracovníci z živočišné výroby i u ostatních JZD, zejména teď, kdy je třeba dokončit co nejrychleji senoseč.

7. 7. 1961 Rozvoj

Jedni z našich řad

Mrzne. Bílostná máhová pokrývka se típí v paprzcích zapadajícího slunce. Budoucí družstevník seplina na farmě Firtina sloučeného JZD Stráž n. Než. se tuhí pod mírným soušlem. Kotce skoro připomínají zapadlou osadu.

Postava za okradou jakoby ani nevzítala mrazivý dech zimního dne na sklonku večera. Ještě několik lopat a vrbovatě nalotěná kolečka víře po zledovatělé zemi . . .

Kdo se stará o stále nenasytné, ale při tom spokojené pašky? Nikdo jiný než družstevník František Kozel s manželkou. Oba ošetřovatelé dosahují významných úspěchů hlavně v odchovu selat. V minulém roce jich od 27 prasnic přivedli na svět 494. Jistě chvatyhodný výkon. Je to v průměru od každé prasnice 18 selat. Potud jen suchá čísla.

Dosažené chovatelské výsledky nejsou náhodné. Co práce, starosti a prosté lidké dřiny je skryto za celoroční pilnou práci manželů Kozelových. Stále ještě je třeba překonávat potíže, kterých není zrovna málo. Ať už je to

nedostatek místa v porodně, studené kotce, kde jsou prasnice až do oprášení, nebo nedostatek krmiv.

A práce oba ošetřovatelé dělají na chvíli nezakolhaní. Dobře vědí, že ne-



dostatek, s kterými se dnes ještě potýkají, nebudou mít dlouhého trvání. Vždyť např. ještě nedávno byla stáma i v porodně. A dnes? Prasnice i selátka si spokojeně lžijí v teple a suchu. Také rozlišení porodny nedá už na sebe dlouho čekat. A potom to už bude jiné . . .

Zkrátka, manželé Kozelovi patří mezi ty ošetřovatele, kteří vykonávají svou práci s láskou a nedovedou opomíjet lidskou „malíčkovost“, která by mohla mít vliv na konečné výsledky. Vzorná čistota, správná dávkovaná krmiva a další dodržování všech zásad správného ošetřování vepřů, prasnic i selátek patří do každodenního života vzorných ošetřovatelů.

Ještě poslední pohled do vepřiny i porodny, starostlivě oblédnuti po spokojených svíčcích . . . Za malou chvíli se strácejí dvě postavy v mrazivém večeru. Skončil jeden z těch desítek a stovek všedních dnů dobře vykonané práce pro dobro nás všech.

Jaroslav Holický

Ještě několik lopat krmiva hodí s. Kozel na kolečko a pak si už štětínati svěřenci pochutnají.

16. 2. 1963 Rozvoj

Legionáři z Pístiny

MUDr. Karel Doněk *6. 11. 1882, Pístina 12

nadporučík - kapitán, depozitní rota, nemocnice, Itálie

Narukoval do 100. pěšího pluku. Ještě v řadách rakouské armády zachránil tehdy osmnáctiletého Jana Maxu z Pístiny 25, kterému hrozila díky těžkým omrzlinám amputace. Díky tomu že pocházel ze stejné vesnice se o Maxu postaral a následně poslal domů. V hodnosti nadporučíka upadl MUDr. Doněk 20. 8. 1917 u italského Korite do zajetí Italů. Coby legionář působil jako doktor u 35. pěšího pluku v nemocnici Foligno až do svého vyřazení z legie 1. 4. 1919. Po válce ordinoval ve Stráži nad Nežárkou. Posléze se odstěhoval do Jindřichova Hradce.



František Hanuš *20. 11. 1895, Pístina 9

Narukoval do války s 10. dragounským plukem. Do zajetí padl 5. 9. 1915 v ruských Kolkách. U české legie v Rusku působil jako voják v samostatné strojní rotě 5. střeleckého pluku T.G.Masaryka od 2. 7. 1917 do 18. 11. 1920.

Jan Hanuš *4. 5. 1892, Pístina 20

9. střelecký pluk, šikovatel, Rusko

Do války odešel s 75. jindřichohradeckým pěším plukem v hodnosti četaře. 2. 7. 1917 byl zajat u ruské Jozefovky a od 1. 9. 1917, kdy se přihlásil do legií, až do 14. 8. 1920 působil v hodnosti šikovatele u 11. střeleckého pluku Františka Palackého. Po válce odešel na Písecko.

František Karel *30. 10. 1896, Pístina 46, narozen ve Vídni

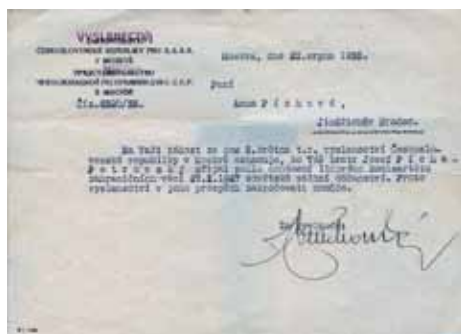
Jako voják šel s 75. jindřichohradeckým pěším plukem. Zajali ho 1. 8. 1918 v Koňuchách v Rusku. Službu v legii od 12. 7. 1917 do 5. 10. 1920 vykonal jako voják u II. divize, 7. střeleckého pluku Tatranského, úderného, posléze strážného praporu.

František Kříž *14. 11. 1899 Pístina 49

Voják 8. pěšího pluku, byl 16.5.1918 u italského Monticella zajat. Od 13.7.1918 vstoupil do Italské legie 31. pěšího pluku. V legiích skončil 12.8.1919.

Josef Pícha *15.3.1896, Pístina 30 - +1.11.1937
gulag na Solověckých ostrovech

Syn místního hostinského po vyučení zedníkem v sedmnácti letech nastoupil vojenskou prezenční službu v rakouské armádě a tam ho zastihla válka. Dostal se do Krakova a pak na frontu do Ruska. Zde 13.7.1917 vstoupil do československých legií, do I. divize 1. střeleckého pluku Mistra Jana Husa. Uvěřil bolševické propagandě a v únoru 1918 u Černého moře dezertoval. Později se chtěl vrátit do řad rakouské armády, ale bál se že by ho popravili za dezerci. V Rusku se oženil, 27.10.1927 přijal sovětské občanství, změnil si jméno na Josif Karlovič Petrowskij a žil s manželkou a dětmi ve městě Lugansk na Ukrajině. Pracoval zde jako strojvůdce lokomotivy. Ve třicátých letech se dostal do gulagu na Solověcké ostrovy, odkud psal poslední dva dopisy, ve kterých žádal svou sestru o peníze. Třikrát se zásilka vracela zpět s odpovědí sovětských úřadů, že jmenovaný se tam nenachází a že o sovětských občanech se do ciziny nepodávají žádné zprávy. Byl popraven ranou do týla v lesíku Sandarmoch v Karelii.



V odkazu, kde se píše o procesu s českými učiteli, je zmínka i o Píchovi: idnes.cz/BX4nF

Josef Průcha *4. 2. 1892, Pístitina 19

Jako voják šel s 75. jindřichohradeckým pěším plukem. Zajat 10. 8. 1917 v Bělohlavech. Zúčastnil se nejtěžších bojů československých legií v Rusku. Byl členem jednotky, která operovala na Murmanské železniční dráze. Do vlasti se vrátil v hodnosti svobodníka 4. střeleckého pluku Prokopa Velikého 10. 9. 1920. V ruském zajetí přestoupil na pravoslaví, které začátkem roku 1921 vyměnil za církev československou, aby se koncem téhož roku opět vrátil k církvi římskokatolické. Po návratu do vlasti se vyučil technickému oboru, a pracoval narázově po jižních Čechách. Později žil na Semilsku.



Václav Smrčka *12. 9. 1878 , Pístitina čp. 4 - +1918 Kym

Vyučený štukatér se oženil a přestěhoval do Roseče. Odešel do 1.světové války se 75. jindřichohradeckým pěším plukem jako voják. Na rozdíl od všech výše uvedených rodáků, nesloužil v československé zahraniční armádě, ale 1. 8. 1918 vstoupil rovnou do Rudé armády.

Jako její lidový komisař byl v říjnu 1918 zajat čs. legionáři a na základě rozsudku výjimečného legionářského soudu oběšen ve stanici Kym u Jakatěrinburgu.

Pohřben byl na místním hřbitově.

Eduard Váša *7. 3. 1893, Pístitina 51

Voják 75. pěšího pluku, byl zajat 2. 7. 1917 v Koňuchách, v legiích sloužil v Kornilově úderném praporu v ruských legiích jako desátník do svého vyřazení 19. 11. 1920.

Josef Tomiška *14. 4. 1893, Pístitina 48

Voják 75.pp, zajat 1. 7. 1917 v Koňuchách, v legiích sloužil u 11. střeleckého praporu Františka Palackého v ruských legiích do kterých vstoupil 7. 9. 1917 a kde byl až do 14. 8. 1920.

Padlí a ranění

FELIX VÁŠA

Datum narození: 4. 1. 1887

Místo narození: Pístina 3 (u Vášů)

vojín náhradní zálohy

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec)

Datum úmrtí: 30. 9. 1914

Příčina úmrtí: tyfus

Místo úmrtí: Kroměříž, polní nemocnice č. 3/14

Místo pohřbení: 2. 10. 1914, Stráž nad Nežárkou

JOSEF CACH

Datum narození: 13. 3. 1894

Místo narození: Pístina 12 (u Doňků)

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75, 2. kompanie (J.Hradec)

Datum úmrtí: po 15. 3. 1917

Místo úmrtí: pravděpodobně zajatecký tábor v Charkově, Rusko

**Cach Josef, LtInfst., IR. Nr. 75, 2. ErsKomp., Böhmen, Neuhaus,
Pistin, 1894; kriegsgef., Charkow, Rußland.**

FELIX HAJNA

Datum narození: 6. 11. 1897

Místo narození: Mníšek

Datum úmrtí:

Pohůnek u Vášů čp. 3 , bydlel v Pístině čp. 56.

LUDVÍK HÁJEK

Datum narození: 7. 8. 1898

Místo narození: Pístina 21

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 J.Hradec, 16. útvar

Datum úmrtí: 14. 8. 1916

Příčina úmrtí: padl v boji

Místo pohřbení: Debrecín – vojenský hřbitov, Maďarsko

**Hajek Ludwig, LtInfst., IR. Nr. 75, 16. Komp., Böhmen,
Neuhaus, Pistin, 1898; tot (14. /8. 1916).**

JAN HOUŠKA

Datum narození: 17. 6. 1884

Místo narození: Pístina čp. 23 (u Trajerů)

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec), náhradní záložník

Datum úmrtí: 27. 2. 1916

Místo úmrtí: ošetrovna Červeného kříže, Asinara, Sardinie, Itálie

20. 5. 1917 oficiálně prohlášen za padlého

Houška Johann, ErsResInfst., IR. Nr. 75, Böhmen, Neuhaus, Pistin, 1884; tot. (Laut Meldung des italien. Roten Kreuzes gestorben am 27./2. 1916 in Asinara, Italien. Nicht legal nachgewiesen.)

FRANTIŠEK KAREL

Datum narození: 19. 10. 1886

Místo narození: Pístina čp. 48 (u Špuláků)

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec), 7. kompanie

Datum úmrtí: 29. 10. 1914

Místo úmrtí: vojenská nemocnice č. 3/14

Místo pohřbení: Jaroslavl, Rusko

Karel Franz, Infst., IR. Nr. 75, 7. Komp., Pistin, 1886, krank, 29./10. 1914 gestorben im Feldspital Nr. 3/14, beerdigt am Friedhof in Jaroslau.

JOSEF KOPYTA

Datum narození: 12. 2. 1894

Místo narození: Pístina čp. 8 (u Blažků)

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75, J.Hradec, 1. kompanie

Datum úmrtí: okolo 1. 6. 1917

Místo úmrtí: nezvěstný od 1. 6. 1917 pravděpodobně východní Halič (tělo nikdy nenalezeno)

Kopyta Josef, LetinfstTitGefr., IR. Nr. 75, 1. Komp., Böhmen, Neuhaus, Pistin, 1894; verw.

FRANTIŠEK TOMIŠKA

Datum narození: 23. 11. 1889

Místo narození: Pístina čp. 48 (u Špuláků)

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J. Hradec), 5. kompanie

Datum úmrtí: 21. 5. 1915

Příčina úmrtí: střelen do nohy a následná infekce

Místo úmrtí: vojenská nemocnice č. 10/9

Pohřben: u hájovny v Zakle u Podlehniku, Slovinsko

Tomáška Franz, Inf., IR. Nr. 75, 5. Komp., Schuß t. d. l. Bein, Brand, 21.5. gestorben im prov. Feldspital Nr. 10/9, beerdigt beim Forsthaus in Zakla.

VÁCLAV PROKEŠ

Datum narození: 18. 9. 1875

Místo narození: Pístina čp. 38 (U Viktorů)

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: zeměbrancecký pěší pluk 6 (Chebský), 6. kompanie

Datum úmrtí: 11. až 16. 11. 1915 (z největší pravděpodobnosti západohaličská fronta, Polsko)

Prokeš Wenzel, Inf., k. k. LstIR. Nr. 6, 6. Komp., Böhmen, Neuhaus, Pístina, 1875; tot (11.–16./11. 1915).

JOSEF SPURNÝ

Datum narození: 26. 2. 1892

Místo narození: Pístina 51 (u Hantů)

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: zeměbrancecký pěší pluk České Budějovice č. 29, 3. polní prapor v Jindřichově Hradci, 9. kompanie

V roce 1916 v zajateckém táboře v Kovrově, Vladimírská gubernie, Rusko

Datum úmrtí: 3. 8. 1916

Příčina úmrtí: plicní tuberkulóza

Místo úmrtí: vojenská nemocnice č. 1 ve Vídni

Místo pohřbení: centrální hřbitov ve Vídni

Spurný Josef, Inf., k. k. LIR. Nr. 29, 9. Komp., Böhmen, Neuhaus, Pístin, 1892, kriegsgef. (Kowrow, Gouvernement Wladimir, Rußland.)

Nr. 170. Spurný Josef, Infst., k. k. LIR. Nr. 29, 9. Komp., Böhmen, Neuhaus, Pístin, 1892. (War kriegsgef. gemeldet, ist zu streichen. Im Austauschwege als Kriegsinvalider zurückgekehrt. Gestorben am 3./8. 1916 im Kriegsspital Wien.)

Spurný Josef, Inf., k. k. LIR. Nr. 29, 9. Komp., Pístina, 1892, Lungentuberkulose, 3./8. 1916 gestorben im Kriegsspital Nr. 1 in Wien, XVI., beerdigt am Zentralfriedhof,

JOSEF VÍTEK

Datum narození: 30. 1. 1882

Místo narození: Pístina čp. 34

Datum úmrtí:

JAN SPURNÝ

Datum narození: 3. 5. 1891

Místo narození: Pístina čp. 46 (Spurných výměnek)

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec), 8. kompanie
důstojnický sluha

Raněn, polní nemocnice v Nagyikikindě (Kikinda, Srbsko)

Datum úmrtí: 28. 3. 1915

Pohřben: Kikinda, Srbsko

**Spurni Johann, Offiziersdiener IR. Nr. 75, 8. Komp., Pistin.
1891. krank, ResSpot. in Nagyikikinda derzeit in Sl. Brod.**

FRANTIŠEK ZACH

Datum narození: 3. 4. 1883

Místo narození: Pístina 40 (Čuchnů)

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: zeměbrancecký pěší pluk České Budějovice č. 29,
3. polní prapor v Jindřichově Hradci,

Raněn střelou do stehna, infekce

Datum úmrtí: po 2. 7. 1915

Místo úmrtí: vojenská nemocnice č.2/12 Stryj (Halič, Ukrajina)

Pohřben: Stryj (Halič, Ukrajina)

**Zach Franz, k. k. LIR. Nr. 29, 8. Komp., Sohn L. d. L.
Oberschenkel 2./7. 1915 gestorben im Kriegslazarett Nr. 2/12
in Stryj, beerdigt am dortigen Friedhof.**

Další padlí vedeni roku 1910 jako občané Pístitiny, ale neuvedeni na pomníku:

VÁCLAV KUČERA

Datum narození: 1897

Místo narození: Pístitina čp. 42

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec) , 2. kompanie

Datum úmrtí: 18. 6. 1917

JOSEF LÍSKOVEC

Datum narození: 1887

Místo narození:

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády:pěší pluk 14 (brněnský), 6. kompanie

Raněn: 7. 9. 1915, Vojenská pozorovací nemocnice č. 6 Leipnik (všeobecná nemocnice)

Datum úmrtí: 22. 11. 1915 v Haliči, oficiálně potvrzeno 5. 2. 1916

Další pístitinští rodáci, kteří se zúčastnili bojů na straně Rakouska a byli vedeni po nějakou dobu jako nezvěstní, zajatí nebo vážně ranění:

JAN HERYNEK

Datum narození: 17. 1. 1877

Místo narození: Pístitina čp. 2

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec), 11. kompanie
nezvěstný od 27. 3. 1918

KAREL KAŠTÁNEK

Datum narození: 1887

Místo narození:

Bydliště: Pístitina 18

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády:pěší pluk 75 (J.Hradec), 2. kompanie
v zajetí od: 2. 6. 1917

zajatecký tábor Polozk, gubernie Witebsk, Rusko

TOMÁŠ KOPYTA

Datum narození: 1896

Místo narození: Pístitina

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec)

válečný zajatec, vrácen při výměně zajatců

nezvěstný do 15. 12. 1918

JAN ŽEMLIČKA

Datum narození: 1883

Místo narození: Pístitina

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec), 8. kompanie

raněn: 1. 4. 1917

Sjednocená nemocnice č.147 v Čeljabinsku, gubernie Orenburg, Rusko

VÁCLAV ZACH

Datum narození: 12. 9. 1895

Místo narození: Pístitina čp. 14

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 28 (písecký), 11. kompanie

nezvěstný od: 1. 11. 1916, karpatská oblast

JAN HÁJEK

Datum narození: 12. 5. 1874

Místo narození: Pístitina čp. 21

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 27 (lublaňský), 11. kompanie

nezvěstný od: 22. 4. 1916 na italské frontě

FRANTIŠEK HÁJEK

Datum narození: 1885

Místo narození: Pístitina

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 29 (České Budějovice),

nezvěstný od: 10. 12. 1914

JIŘÍ NEBÁZNVÝ

Datum narození: 19. 4. 1891

Místo narození: Pístitina 27

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec), 2. kompanie

válečný zajatec v Petropavlovsku, Akmolinská gubernie, Rusko

v zajetí od: 10. 10. 1915

JAN NEBÁZNIVÝ

Datum narození: 14.5.1883

Místo narození: Pístina čp. 18

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády:pěší pluk 29 (České Budějovice)
nezvěstný od: 5.2.1915

KAREL CHALUPA

Datum narození: 1886

Místo narození: Plavsko

Bydliště: Pístina čp. 39

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády:pěší pluk 29 (České Budějovice)

FRANTIŠEK CHALUPA

Datum narození: 13. 10. 1888

Místo narození: Pístina čp. 6

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: Polní dělostřelecký pluk č.24, štáb pluku: Budějovice
18. 7. 1915

JOSEF TOMÍŠKA

Datum narození: 14. 3. 1893

Místo narození: Pístina čp. 48

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: pěší pluk 75 (J.Hradec), 4. kompanie

Raněn: 25. 1. 1915, střelen do ruky
vojenská nemocnice v Šumperku

KAREL KUČERA

Datum narození: 1887

Místo narození:

Bydliště: Pístina čp. 41

Příslušnost k útvaru rakousko-uherské armády: zeměbranecký pěší pluk České Budějovice č. 29

Raněn: 25. 1. 1915

polní obvaziště č.15 Krakow

75. pěší pluk

- vznikl roku 1860
- doplňovací velitelství bylo v Jindřichově Hradci
- čestným majitelem pluku se stal polní zbrojmistr Franz Folliot de Creneville (+ 1888). Po jeho smrti to potom byli dánští králové Kristián IX. a Fridrich VIII.
- od roku 1912 byl pluk bez majitele
- v letech 1874-1880, 1885-1896 a 1905-1909 měl pluk posádku v Praze.
- 1914 byl jeho velitelem plukovník Franz Wiedstruck.
- 2. 7. 1917 stál u Zborova proti postavením útočící československé legionářské brigády. Po přelomení obrany padlo mnoho jeho příslušníků do ruského zajetí.

Stav pluku v červenci 1914:

národnostní složení: 79% Češi, 20% Sudetští Němci, 1% ostatní
doplňovací obvod: Neuhaus (v současnosti Jindřichov Hradec)

Zařazení pluku v srpnu 1914:

IR 75 v sestavě 37. pěší brigády 19. pěší divize (XVII. armádní sbor) – pluk určený pro fronty v Haliči proti Rusku





75-1-p.pl Debreczen Uhry 1916



Košský povoz s vojáky Infanterieregimentu Nr. 75 (Jindřichův Hradec), 1. Feldkompagnie

Samozvaný kronikář Vrchota

Josef Vrchota, nar. v roce 1883 v čp. 5 se projevil jako samozvaný kronikář, který z vlastní iniciativy udělal místopis vesnice, vytvořil orientační plánky a zaznamenal různé události a fakta. V roce 2016 byly nalezeny jeho zápisky vedené identicky jako pamětní kniha obce (kronika od roku 1927 uložena v archivu).



Pistina.

1. Pistina (Pistina, Pistina, Pistina). 1. Jmeno

Samoty: Dvůr Zastá, Zeman, 2 pastevny,
halyžtí Vašiv, halyžtí Doikiv. Části

2. Z jejích dějen dosud není ničeho enámo, z. z. historie
měla, an společné osudy se Štraži, k jejímž
panství vědyčky náležela.

Obecního archivu není. O počích mukach
při silnici ke Štraži se vypravuje, že jsou
postavena na místě, kde vrchnost štražská
prováděla na poddaním lidu „bítaní
ulici“ a jiná muka.

O kovadlině obecní kovárny se vypravuje,
že byla dopravena po lodi („“) do Pisti-
ny ze pušního Blamru, nynějšího mlýna
Wenzelova.

3. Pistina má sev. šířky 40° 3', vých. délky 3. Poloha

od Tura 32° 34'; leží asi 2½ km od Štraže na plynici obec
do Štrébi, 459 m nad mořem na samém
kraji nížiny piebovské jako Štraž. Pistin-
ský katastr je velmi rozsáhlý, neboť k ně-
mu náleží lesy panství štražského, „pistin-
ský revír“.

Západní hranici katastru čini pravý břeh
Nových Řek, od hranice „U Honzika“ (u Po-
tůčka) proti vodě až pod rybník Novi Zlato,
odtud k východu k ryb. Štávku, obloukem
k jihu vyprátým k ryb. Štávu, pak sev. vých.
proti Bažantnici, odtud po hranicích ka-
tastru štražského údolím potůčku až pod
štražský rybník Nesvorný; pak k severu k
údovskému přibitovu, odtud sev. záp. proti
Honzíkovi. V jihových. polovici katastru jsou

Jemür samá pole a louky; v severozap. polo-
vici jen rozsáhlý les.

4. Není školy; obec je přičleněna do Straže.
5. Není kostela; obec je přičleněna do Straže.
6. Jméno pa- V okolí je Dvořákova pec, Brachova pec, pan-
matnosti má pec, v nichž se palivala kolonae ze dř-
vi jen, hl. panických.
7. Pivo. Hlavní výživa obyvatelstva jest polní hospo-
dářství a chov dobytka; mnoho sedníků i jiných
řemeslníků, též nádeníků odjíždí z jara do
Vídne na práci a pozdě v podzimě se vrací
s vydatkem.
8. Pístina má 55 domů 339, oby-;
1 kovář, 1 podínec
1 kolář, 1 uhelna
1 kovář jiných řemeslníků ani obchodníků
není.
9. Vyměra katastrální územím
1017,159 ha, počet parcel 1034
10. Daně 10. Daně územní - 3730,31 K;
pozemková 3159,47.
živnostenská 4535.
osobní 12 -
domovní a činovní 51076.
důchodová 104.
k, obch. komoré 169.
Přiráčky obecní činí 31%, školní 36%.
Největší poplatník v o. 12. bydlící jest Josef Donik,
jmuž platí územní 19069 K; daně velkostatků
stražského na Pístinu připadající činí
134455 K.
11. Výchý Nynější místo v kat. pístinském je tam,
v moion kde z něho vytékají Nové Pesty, s. j. 431, m;

odtud púda mĕrem jichovjeh. (k flisku) stále
 stoupa, mĕzje postupně 434 m, 439, 442,
 444, 445, 446, 448, 449, 452, 454, 459, 467, 473 m,
 a dostupuje nejvĕjší výš ani 1 km vjeh. od
 vesnice, 475 m, a mĕrem jv. od vsi na sa-
 mĕjeh hranicích kabastku 475 m

12. jmĕna pozemkŭ, uvedená v kat. mapĕ, jsou 12. Oymĕnovan
 jmĕnom: Liscky, Zelenj rochor, Zastĕckj les, Ve pozemkŭ
 rochorch, Golnĕ humna, Padilky. Vedle nich

nĕvĕra se v lidovĕ mluvĕ jstĕ tĕchto jmĕn:

- | | | |
|-------------------|----------------|--------------|
| U droui, | Na ŕhadlech, | V borke, |
| Na volnĕch, | Na babinĕ, | Na roborach, |
| Na vĕhelnĕch, | U bĕzĕn, | U kĕtinĕ, |
| V zĕstavĕ, | U panskĕ pece, | U pece, |
| U dubu, | Na pleačkĕch, | U poklika, |
| U Brachovysmĕtĕ, | Na dalkĕ, | U lipy, |
| U jezĕch mĕch, | Na nivĕ, | V koulĕch |
| U Dvořakovj pece, | Ločĕchovskĕ, | V rybnĕčce, |

jmĕna nĕktĕrych lesnĕch parcel:

- | | | |
|---------------|------------------------|------|
| Čamennj vrch, | Čadĕ blato, | Lesy |
| Bĕzennj | Zmĕstĕ pascha, | |
| V zĕstavĕ, | Kĕjčĕch, | |
| Ča planinou, | Pĕska, | |
| Jedlĕ kopec, | Kulata pascha | |
| Doňkovo somĕ | U Vančĕlĕ (jmĕny Lomĕ) | |

jmĕna nĕktĕrych kopcŭ:

- | | | |
|----------------|----------------|----------|
| Brachĕv kopec, | Kubĕniv vrĕch, | Kopce: |
| Kalendĕ vrĕch, | Dvořakov kopec | |
| Star | 11470 ha | Rybnĕčce |
| Starĕk, | 4643 " | |
| Houřkĕv p. | 0243 " | |
| Blasĕkĕv p. | 5232 " | |
| Starj p. | 1813 " | |

| | |
|------------------------------------|-------------|
| Hrynkovský p. | 2 204 ha |
| Šahleňický p. | 7 245 " |
| Obecní u pout. | 2 485 " |
| Koralova sádky (horní) | 0 991 " |
| Koralova sádky (dolní) | 1 797 " |
| Havišův, Havišův | 48 095 " |
| Hrávní pole | 19 991 " |
| Nové stalo | 8 344 " |
| Návesní p. | 0 364 " |
| Návesní sádky | 0 124 " |
| Návesní p. | 0 673 " |
| ^{Větková} Slouňanský ryb. | 0 521 " |
| Slouňanský ryb. | 0 577 " |
| Váňov p. | 1 097 " |
| Louškov (1) | 0 674 " |
| Lomický | 1 921 " |
| V boru (Lokalvody) | 0 694 " |
| hous (Vuk.) | 3 11 |

Roky a potoky

Nové Roky přilehají ke katastru písteňskému, kterému asi 6 km dlouhým; po nich plaví se vorů. — Bezjmenný potůček vytéká z ryb. Hlavu, teče do Hávku, odtud směrem západním rybníkem Louškovým a Slučkovým, činí přibližně jižní hranici katastru od výstoku ze Hávku; odtívá se do Slouňanských Rýk.

Asi 6 km severněji má své ústí jiný bezjmenný potůček, jenž pramení jižně od Bažantnice (o kat. písteňském) teče zprvu severně, pak porád k západu. Údolí horní polovice toku jeho, až ke Koralové sádce horní činí přibližnou hranici s kat. švábským. Protéká zde řez několika rybníky katastru švábského. Z kat. písteňského protéká ryb. Hrynkovým, dvěma

Koralovými sadkami, velkým ryb. Sta-
vištěm a travním polem; jisti do N. Řík.

— 13.

— 14.

Kavčí.

Spolky

Odbor Nár. jedn. Počumavské

Odbor organizace agrární

Volná polit. organ. sociálně demokrat.

Dobytkářské sdružení

Lampelická, poi. složk 55. 951 Kč 71h

V lednu 1912.

Spolky

OBČANSKÁ KNIHOVNA

Seznam 1. Dr. B. Bana: REPUBLIKA. 1 K 50 h. — Sezn. 2. E. V. Voška: AMERICKÁ DEMOKRACIE. 2 K. — Sezn. 3. Dr. B. Bana: FORMY REPUBLIKY. 2 K. — Sezn. 4. Dr. E. Bana: POVAHA POLITICKÉHO STRANČÍTVÍ. 2 K. — Sezn. 5. Dr. Jan Herben: DUCH DEMOKRACIE. 1 K. — Sezn. 6. Dr. In. Arno Šticha: T. G. MASARYK. Příspěvy interní blaž. 1 K. — Sezn. 7. J. T. G. Masaryk: POSLÁNÍ PRESIDENTOVA. 2 K. — Sezn. 8. F. Plamínková: OBČANSKÁ BOJNOOPRÁVNOST ŘEN. 1 K. — Sezn. 9. OSTATY REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ. 1 K 50 h. — Sezn. 10. Dr. Bohumil Bana: PARLAMENT. 1 K. — Sezn. 11. Leopold Weigner: VULJA POVOLANÍ. 1 K 50 h. — Sezn. 12. Emil Brechoda: DEMOKRACIE A VOLBY. 1 K 50 h. — Sezn. 13. Karel Štich: UČITEL NABÍDLO J. A. KOMENSKÝ. 1 K 50 h. — Sezn. 14. Alois Hajdu: ČESKÉ POLITICKÉ STRANY. 2 K 50 h. — Sezn. 15. Dr. Karel Štich: BILA HORA A STAREMĚSTSKÉ NÁMĚSTÍ. 2 K 50 h. — Sezn. 16. Dr. Miloslav Hřebek: ALOIS JIRÁNEK. 1 K 50 h. — Sezn. 17. Dr. Jan Herben: DUCH DEMOKRACIE. II. 1 K 50 h. — Sezn. 18. Dr. Jan Herben: KAREL HAVLÍČEK. 3 K. — Sezn. 19. Dr. Bohumil Bana: O VLADĚ PARLAMENTNÍ. 1 K 50 h.



OBČANSKÁ KNIHOVNA
SVAZEK 22

Dr. ANTONÍN MARKUS

PAMĚTNÍ KNIHA OBECNÍ.

VYDANO
PEČÍ MINISTERSTVA
ŠKOLSTVÍ A NÁRODNÍ OSVĚTY
VE STATNÍM NAKLADATELSTVÍ PRAZE



v přítomnosti kronikářové do obecní knihy paměti a může mu užívat, aby zapsal některý případ, jež kronikář do pamětní knihy pojmuti nesčetl, po případě napsal-li mu, aby doplnil nějaký zápis po stránce věcné. Jest napově, že toto ustanovení zejména může dáti podnět ke sporům mezi komisí a kronikářem. Nedopouští-li se však kronikář zřejmě stranickosti, letopisecká komise nechtě ponechá mu to nejvíce volnosti a opravuje jen skutečné chyby neb omylly. Dostali-li však ke sporu mezi komisí a letopiscem, rozhodne vše obecni zastupitelstvo a platností komise. Koncem každého roku letopisecká komise podá občinnu zastupitelstvu zprávu, kteráž jest vedena obecní kronikář. Povinností komise jest, aby napsaním kronikářské úkázky-li se, že neplní řádně své povinnosti; nebylo-li napomenutí takové sice platné, musí obecni zastupitelstvo kronikářa dosavadního funkce jeho zbavit i a ustanoviti letopiscem nového.

Nadřízený politický úřad dozírá, kterak obec píše zákon o kronikářích obecních, a vede o tom rejstřík. Školní inspektoři jsou povinni přesvědčiti se při každé školní inspekci vhodným způsobem o tom, vede-li se v obci řádná pamětní kniha. Za vadu, jež nemohou býti krátce odstraněny, obléhá úřadu politickým, který pak zakročí a zjedná nápravu. Tento úřad takovému reval, jakožto čestnou funkci, může pověřiti také jinou osobou hodnou důvěry.

Jak vidna, stát dluh, aby zákon o kronikářích obecních se řádně prováděl, a bude zakročovat svojí mocí všude tam, kde by ho nedbali nebo plnili jen líkavě. Ovšem ani dvojitá kontrola, výkonem vaná komisi letopiseckou i úřadu politickým, ne může než zjasniti, aby kronika skutečně vedena

byla. Jak bude vedena, to závisí jedine na osobě kronikářové, na jeho schopnostech, píli a dobré vůli. On sám strom, který poneše ovoce legrve pokračovním budoucím — nechtě proto práci svou konati podle nejlepšího svých sil, aby pamětní kniha z jeho pera stala se zřetelnou obec v přítomnosti i pro budoucnost. A tak prohláše nejlepší pravdu: vstá slovy arcimistra kronikářského, Vavřiky, že „zlatá vše jest paměti spisovati“.

Příloha I.

A. Ukázka zápisu v pamětní knize.

(To dává vyřizování spíšeji staré obce, jest však načít zapomenouti, zejména kronikář vlastní svoji práci.)

Usnesením obecního zastupitelstva ze dne 14. října 1921 byl jsem já, Karol Novotný, řádně zvolen v Mavorčicích, ustanoven prvním kronikářem zdejší obce. Funkce této již jsem se dnem 6. listopadu 1921.

Nejsem zdejší rodák, ale dříve v místě již 27 let; narodil jsem se 6. června 1874 a po absolvování učitelského ústavu v Praze bylo to mé druhé místo, když jsem se stal zde počátkem školního roku 1903 učitelem. Mým představitelstvem byl tehdy 15-letý učitel Jan Miroslav Klopek, tenkrát již šlechták. Řád naň vzpomínám. Byl se staré školy, přítel, ale výborový vychovatel i znamenitý hudobník. Když před dvaceti lety zde vyhodil školu, jsem všichni jeho odhovorci a rádi i a úctou naň vzpomínám. Ale nebyl jejich učitelem jen ve škole, zůstal jim, i když dávno již byli skamem odrostli. Vypravoval mi, kterak spolu s děkanem Brožkem každé neděle od let šedesátých mival besedu

14. prosvěd byl dělník dělní Frant. Josef a Gustav at de Psaly stříbrna.
1822. 28. žena byl ode nové došelý rok na přednosti zavědla a od té doby má prováz.
10. žena byla dříve svatou, nyní vypravovala dříve dříve v Třeboni. Vyhovnět jeho vyřizování mistry; p. Frant. Pákoska, býv. správce pivovaru; p. Josef Babas, učitel veš, p. Ondřej Procházka, učitel a muzikant. To dříve převzaté a nastavení svatou p. Štefka z Psaly, starší nále 220 st. 215, kr.
1. Letem, hned vřina povědala sdělit kupci nále a oznámovala zbyvatelstva rádněj této den.
2. listopadu se psal svatouk úřad v letu svatouk do svatou. Školní se od 3 letu přeměnila do svého nově zvykavého dena 4. 20 na nále. 1878. 2. ledna jsem zaslal na letu šlechták ve třech třídách vypravovat.
- V červnu přetavovali Zidě v Třeboni svoji modlitbu vešle zámku 4. 20. Přetavováním obce šlechták byl šlechták Křeslil, obchodník.
26. červnu dával svatouk spolek v divadle proboha i nále Josefa Jungmann.
26. září měla malá Adolff Banzak, rediz v Třeboni, se svou ženou 4. 25 leti svatou a dne 1. října se dal již obca sv. Vavřiky nále na sv. 1878. 2. října se dával obca sv. a psalový učitel na svatouk šlechták vřid.
1874. 17. července se dával koncert v divadle; p. Oskar Ševčík, koncertní mistr a ředitel občinnu při psaní spře, a Thadáš Kozmonem na svatouk, koncertní svatou vřid v Hrabčovic.

Příloha II.

Zákon o pamětních knihách obecních, ze dne 30. ledna 1920, č. 80 Sb. z. a n.

§ 1.

Každá politická obec jest povinna založiti a vésti pamětní knihu obecní.

§ 2.

K založení a vedení pamětní knihy obecní zřizuje každý v každé obci komise. Zápis provádí kronikář, ustanovený obecním zastupitelstvem, za příměřenou odměnou.

§ 3.

Průběh zákona ukládá se ministru školství a národní osvěty a ministru vnitra.

§ 4.

Zákon nahývá platnosti dnem vyhlášení.

T. G. Masaryk v. r.
Tusar v. r.
Haberman v. r.
Švehla v. r.

Příloha III.

Nářízení vlády republiky československé ze dne 9. června 1921, č. 211 Sb. z. a n., kterým se provádí zákon o pamětních knihách obecních.

Na základě zákona ze dne 30. ledna 1920, č. 80 Sb. z. a n. se nařizuje:

§ 1.

Každá politická obec jest povinna poříditi svým základem pamětní knihu obecní, a to, nemá-li ji dosud, nejpozději do konce roku 1922. Této povinnosti jest obec zbavena jen tehdy, vede-li se tam již pamětní kniha obecní a zabezpečil-li se, že tímto úřadu bude i nadále sloužiti podle předplat tohoto nařízení, zejména za dozoru letopisecké komise (§ 7). V mezích platných obecních úřadec

Zdroje a citace

- Web obce Pístitina
- Kroniky obce Pístitina
- Kamenná boží muka v jižních Čechách a přilehlé Moravě (Z. Paloušová 2009)
- Stráž nad Nežárkou (obec Stráž nad Nežárkou 2002, M. Hule)
- MAS Třeboňsko, o.p.s (webové portály)
- Zděná boží muka v jižních Čechách (P. Hájek 2009)
- Nad hladinami rybníků (manželé Kodlovi 2001)
- O životě a lidech na panství strážském (J. Brožek a F. Jílek 2008)

Závěr

Tento bulletin nazvaný „Putování po křížcích, křížích a božích mukách 2/2016“ vznikl v první polovině roku 2016. Včlenili jsme do něj obsah bulletinu, který byl vydán pro putování v rámci poutě sv. Zdislavy v roce 2015 a v tomto smyslu jej nahrazuje.

Byl dán do tisku 16. 5. 2016. Autoři uvítají jakékoliv připomínky, názory a doporučení k vlastní publikaci - k textům i fotografiím, které je možné posílat na email: info@tr-ops.cz.

Na další společná díla se těší

Kolektiv autorů

Poznámky

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Poznámky

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Třeboňská rozvojová společnost o.p.s.
2016

